

Krizové řízení v obci Horní Lapač

Milan Helekal

Bakalářská práce
2024

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta logistiky a krizového řízení

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta logistiky a krizového řízení
Ústav ochrany obyvatelstva

Akademický rok: 2023/2024

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: Milan Helekal
Osobní číslo: L21756
Studijní program: B1032A020002 Ochrana obyvatelstva
Forma studia: Kombinovaná
Téma práce: Krizové řízení v obci Horní Lapač

Zásady pro vypracování

- Vypracujte souhrn teorie a odborné terminologie v oblasti krizového řízení pro obec Horní Lapač.
- Provedte analýzu aktuálního stavu připravenosti obyvatel obce na mimořádné události.
- Provedte analýzu kritických míst v obci a navrhněte opatření k optimalizaci činnosti orgánů obce v případě vzniku mimořádné události.

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

1. *Krizová legislativa*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2016. ISBN 978-80-7380-627-9.
  2. SADÍLEK, Zdeněk, Barbora PÁLKOVÁ a Štěpán KALAMÁR. *Krizové řízení a Integrovaný záchranný systém*. Praha: Educopress, 2019. ISBN 9788074081927.
  3. MZV ČR, 2023. *Bezpečnostní strategie České republiky*. Online. 2023. ISBN 978-80-7441-099-4.
- Další odborná literatura dle doporučení vedoucího bakalářské práce.

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. et Ing. Petr Štefaňo, CSc.**
Ústav ochrany obyvatelstva

Datum zadání bakalářské práce: **1. prosince 2023**

Termín odevzdání bakalářské práce: **3. května 2024**

L.S.

---

doc. Ing. Zuzana Tučková, Ph.D.
děkanka

---

prof. Ing. Dušan Vičar, CSc.
ředitel ústavu

V Uherském Hradišti dne 4. prosince 2023

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že:

- bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému a dostupná k nahlédnutí;
- na moji bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- podle § 60 odst. 1 autorského zákona má Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užít své dílo – bakalářskou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- pokud je výstupem bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

- že jsem na bakalářské práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.
- že odevzdaná verze bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou obsahově totožné.

V Uherském Hradišti, dne: 3.5. 2024

Jméno a příjmení studenta: Milan Helekal

.....
podpis studenta

ABSTRAKT

Obsah bakalářské práce se zaměřuje na poskytnutí souhrnu teorie a odborné terminologie v oblasti krizového řízení obce. Práce je rozpracovaná v návaznosti na úlohu starostky obce a orgánů krizového řízení obce s rozšířenou působností a Zlínského kraje. Je představena obec Horní Lapač a příslušný mikroregion Holešovsko. V praktické části jsou uvedeny závěry analýzy současného stavu v připravenosti orgánů obce na vznik mimořádné události. Na základě provedené analýzy kvantitativní metodou místního dotazníkového šetření aktuálního stavu připravenosti občanů obce na mimořádnou událost a analýzou rizik nejkritičtějších míst v obci, jsou v návrhové části práce navržena opatření k optimalizaci činnosti starostky a orgánů obce v případě vzniku mimořádné události.

Klíčová slova: krizové řízení, ochrana obyvatelstva, mimořádná událost, obec, analýza, krizový plán, riziko, hrozba, starostka.

ABSTRACT

The content of the bachelor's thesis focuses on providing a summary of theory and professional terminology in the field of municipal crisis management. The work is being developed in connection with the role of the mayor of the municipality and the crisis management authorities of the municipality with extended powers and the Zlín region. The village of Horní Lapač and the corresponding microregion of Holešovsko are presented. In the practical part, the conclusions of the analysis of the current situation in the preparedness of the municipal authorities for the emergence of an extraordinary event are presented. Based on the analysis carried out by the quantitative method of the local questionnaire survey of the current state of preparedness of the citizens of the municipality for an emergency and the analysis of the risks of the most critical place in the municipality, measures to optimize the activities of the mayor and the authorities of the municipality in the event of an emergency are proposed in the draft part of the work.

Keywords: crisis management, population protection, emergency, municipality, analysis, crisis plan, risk, threat, mayoress.

Dovolte mi, abych poděkoval panu doc. Ing. Miroslavu Tomkovi, Ph.D., který podpořil mnou zvolené téma bakalářské práce ve prospěch obce Horní Lapač a vedoucímu mé bakalářské práce panu Ing. et Ing. Petru Štafaňovi, CSc. za cenné rady při samotném zpracování. Starostce obce Horní Lapač paní Jaroslavě Hudečkové děkuji za poskytnutí podkladů a zodpovězení všech mých dotazů v oblasti krizového řízení obce. V neposlední řadě děkuji mé manželce a rodině za podporu a samozřejmě mým kamarádům ze studií, bez kterých by to prostě nešlo.

Vzhledem k mým životním zkušenostem nabytých v mírových misích AČR na území bývalé Jugoslávie, si dovoluji konstatovat, že úroveň propracovanosti systému krizového řízení a úroveň vyspělosti složek IZS, tak jak je známe v České republice, není samozřejmost. Úroveň technických prostředků, připravenosti zasahujících jednotek v systému IZS České republiky je na velmi vysoké úrovni. Práce jednotlivců, v našem případě starostky obce a příslušníků JSDHO Horní Lapač zasluhuje jistou úctu a obdiv.

Citáty:

„Být připraven je nejdůležitější předpoklad úspěchu“.

Henry FORD

Prohlašuji, že odevzdaná verze bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

I	TEORETICKÁ ČÁST	9
1	PRÁVNÍ RÁMEC VYPLÝVAJÍCÍ Z REŠERŠE LITERATURY	11
1.1	BEZPEČNOSTNÍ STRATEGIE ČESKÉ REPUBLIKY	11
1.2	BEZPEČNOSTNÍ SYSTÉM ČESKÉ REPUBLIKY	11
1.3	INSTITUCIONÁLNÍ RÁMEC ZAJIŠTĚNÍ BEZPEČNOSTI.....	12
1.4	PRÁVNÍ RÁMEC KRIZOVÉHO ŘÍZENÍ A IZS	13
2	ZÁKLADNÍ POJMY KRIZOVÉHO ŘÍZENÍ.....	14
2.1	KRIZOVÉ ŘÍZENÍ A HROZBY	14
2.2	MIMOŘÁDNÁ UDÁLOST	15
3	HOLEŠOVSKO.....	17
3.1	MIKROREGION HOLEŠOVSKO	17
3.2	OBEC HORNÍ LAPAČ.....	18
3.3	NEBEZPEČNÁ MÍSTA A OBJEKTY	19
II	PRAKTICKÁ ČÁST.....	20
4	ANALÝZA KRIZOVÉHO ŘÍZENÍ ZLÍNSKÉHO KRAJE	21
4.1	ORGÁNY KRIZOVÉHO ŘÍZENÍ ZLÍNSKÉHO KRAJE.....	21
4.2	KŘ ORP MĚSTA HOLEŠOVA.....	23
5	ANALÝZA KRIZOVÉHO ŘÍZENÍ V OBCI HORNÍ LAPAČ	26
5.1	HORNÍ LAPAČ A JEHO ORGÁNY KRIZOVÉHO ŘÍZENÍ	26
5.2	POPLACH.....	27
5.3	POVODŇOVÝ PLÁN OBCE HORNÍ LAPAČ	31
5.4	HAVARIJNÍ PLÁN ČERPACÍ STANICE	33
5.5	JEDNOTKA SBORU DOBROVOLNÝCH HASIČŮ OBCE HORNÍ LAPAČ	33
5.6	EVAKUACE	36

5.7	VZDĚLÁVÁNÍ.....	42
6	ŠETŘENÍ PŘIPRAVENOSTI OBČANŮ OBCE NA VZNIK MIMOŘÁDNÉ UDÁLOSTI.....	45
6.1	CÍLE A POSTUP DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ.....	45
6.2	PROVEDENÍ A VYHODNOCENÍ DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ	46
6.2.1	Praktické provedení šetření v obci	46
6.2.2	Vyhodnocení	46
7	ANALÝZA RIZIK	51
7.1	ANALÝZA RIZIK VODNÍHO TOKU ŽERANOVKA.....	51
7.2	ČERPACÍ STANICE POHONNÝCH HMOT	53
7.2.1	Identifikace rizik	54
7.2.2	Skladované nebezpečné látky	55
7.2.3	Opatření provozovatele	57
7.2.4	Postup při vzniku havárie.....	57
8	NÁVRH OPATŘENÍ	60
	ZÁVĚR	61
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	63
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK.....	68
	SEZNAM OBRÁZKŮ	70
	SEZNAM TABULEK.....	71
	SEZNAM PŘÍLOH.....	72

I. TEORETICKÁ ČÁST

ÚVOD

Cílem bakalářské práce „Krizové řízení v obci Horní Lapač“ je na základě provedené analýzy navrhnout souhrn teorie a terminologie v oblasti krizového řízení a definovat základní úkoly starostky obce a činnost orgánů obce při řešení mimořádné události.

Ke splnění hlavního cíle práce byla použita metoda místního dotazníkového šetření, jako základ k provedení analýzy aktuálního stavu připravenosti obyvatel obce na mimořádnou událost. Současně byla provedena analýza nejkritičtějších míst v obci.

Úspěšné zvládnutí krizových nebo mimořádných událostí, které mají přímý dopad na obyvatele, životní prostředí nebo majetek obce, je jednou z největších pracovních výzev zvolené starostky. Starostka obce je v souladu se současně platnými zákony odpovědna za rychlou a adekvátní reakci na vzniklou mimořádnou událost v katastru obce, zvolený způsob zásahu a rozsah opatření. Pravděpodobné krizové události mohou být spojeny s klimatickými změnami, technologickým rozvojem, globalizací nebo aktivitami populace, ať už s přímým nebo nepřímým dopadem na obec Horní Lapač a jeho občany.

Četnost mimořádných událostí v přilehlém regionu obce je v podvědomí místního obyvatelstva násobena informačními technologickými možnostmi přenosu dat a informací v reálném čase. Tento fakt způsobuje určitou apatičnost obyvatelstva na konkrétní hrozby a vyžaduje nejen připravenost starostky a orgánů krizového řízení, ale také pravidelné vzdělávání občanů k osobní připravenosti a připravenosti nejbližší rodiny na prvotní úkony při vzniku mimořádné události.

Připravenost starostky obce, orgánů krizového řízení obce s rozšířenou působností a orgánů krizového řízení Zlínského kraje je nejvýznamnějším faktorem z pohledu řešené problematiky. Vypracovaná dokumentace krizového řízení obce musí být pravidelně aktualizována stejně tak, jako musí být modernizovány dostupné prostředky obce a vybavení jednotky sboru dobrovolných hasičů obce.

Na podporu rozhodování starostky obce bylo v návrhové části práce vypracováno doporučení zakládající se na provedeném dotazníkovém šetření připravenosti obyvatel obce na mimořádnou událost.

1 PRÁVNÍ RÁMEC VYPLÝVAJÍCÍ Z REŠERŠE LITERATURY

V první kapitole byla autorem bakalářské práce shromážděna a prostudována vybraná literatura, která vyplňuje právní rámec řešené problematiky a zároveň vytvořila autorovi přehled o stavu poznání v tématu práce.

Bezpečnost občanů České republiky (dále jen „ČR“), ochrana jejich života, zdraví a majetku je základní hodnotou a principem bezpečnostní strategie ČR. Za bezpečnost je odpovědná vláda ČR jako vrcholný orgán výkonné moci. (Vláda ČR, 2023)

Oblast krizového řízení je v ČR definována Bezpečnostní strategií ČR z roku 2023 a uzákoněním problematiky krizového řízení v právním systému ČR, integrovaného záchranného systému (dále jen „IZS“) a dalšími zákony a vyhláškami.

1.1 Bezpečnostní strategie České republiky

Změna bezpečnostního prostředí vytváří tlak na společnost, která se musí prostřednictvím bezpečnostního systému adaptovat na nové hrozby. Za tímto účelem ČR vytváří podmínky pro rozvoj a připravenost IZS na krizové situace a mimořádné události (dále jen „MU“). Rozvíjí ochranu obyvatelstva a krizové řízení (dále jen „KŘ“). Ochrana kritické infrastruktury a obyvatelstva, vnitřní bezpečnost, rozvoj IZS a KŘ jsou ve strategickém zájmu státu. (Vláda ČR, 2023)

Vládou jsou podporovány systémy přípravy a ochrany obyvatelstva (dále jen „OO“) včetně podpory dobrovolnictví. Cílem vládní podpory je odpovědný přístup a správné chování obyvatelstva při prevenci a řešení MU a krizových situací. Ministerstvo vnitra ČR (dále jen „MV ČR“) koordinací IZS vytváří podmínky pro akceschopnost všech složek IZS včetně jednotek sborů dobrovolných hasičů obcí (dále jen „JSDHO“). Cílem je větší podíl JSDHO na řešení MU. (Vláda ČR, 2023)

Správa státních hmotných rezerv (dále jen „SSHR“) je systémovým nástrojem vlády k řešení hospodářských opatření pro krizové stavy (dále jen „HOPKS“), kterým jsou zajištěny materiální zdroje v situaci řešení následků krizových situací. Odpovědnými orgány jsou krizové štáby (dále jen „KŠ“) všech stupňů. (Vláda ČR, 2023)

1.2 Bezpečnostní systém České republiky

ČR v souladu s bezpečnostními zájmy vytváří hierarchické uspořádání bezpečnostního systému státu. Tento systém umožňuje propojení vnitřní a zahraniční politiky, vnitřní

a vojenskou bezpečnost, ochranu obyvatel, hospodářství, legislativu, finanční, právní a sociální oblasti. Bezpečnostní systém ČR slouží k řízení a koordinaci složek, které jsou odpovědné za zajišťování bezpečnostních zájmů ČR. Podíl státních orgánů, orgánů územní samosprávy, právnických a fyzických osob je právně stanoven. Prezident republiky, parlament ČR, vláda, bezpečnostní rada státu a její pracovní orgány, ústřední správní úřady, krajské a obecní úřady, ozbrojené síly, ozbrojené bezpečnostní sbory, zpravodajské služby, záchranné sbory, záchranné služby a havarijní služby tvoří strukturu bezpečnostního systému ČR.

Za bezpečnostní systém ČR a zvládnutí krizových situací vojenského i nevojenského charakteru je odpovědná vláda, jakožto vrcholový orgán výkonné moci. Praktickými zkušenostmi z řešení krizových situací a organizovaných cvičení je dána schopnost a funkčnost celého bezpečnostního systému ČR. (Vláda ČR, 2015)

Základním dokumentem pro bezpečnost ČR je ústavní zákon č. 300/2000 Sb., ve znění ústavního zákona č. 347/1997 Sb., a ústavního zákona č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti ČR.

1.3 Institucionální rámec zajištění bezpečnosti

Policie ČR (dále jen „PČR“) a Hasičský záchranný sbor ČR (dále jen „HZS“) tvoří hlavní pilíře vnitřní bezpečnosti a ochrany obyvatelstva. Postavení, činnost, řízení, povinnosti a spolupráce PČR s orgány veřejné správy je vymezena zákonem č. 418/2021 Sb. Obecní policie plní úkoly k zajištění veřejného pořádku v rozsahu svých zákonných oprávnění vymezených zákonem č. 43/2009 Sb. Příslušníky nebo jednotkami Armády České Republiky (dále jen „AČR“) mohou být v případě nutnosti posíleny složky PČR a IZS. Významnou úlohu v oblasti zajištění veřejného zdraví a poskytování zdravotní péče mají zdravotnická zařízení a zdravotnická záchranná služba (dále jen „ZZS“) vycházející při poskytování ZZS ze zákona č. 374/2011 Sb. Výkon trestní spravedlnosti je zajištěn orgány činných v trestním řízení. Neméně významnou úlohu při zajištění vnitřní bezpečnosti mají samotní občané, občanská sdružení působícími v oblasti bezpečnosti a soukromé bezpečnostní služby při ostraze a ochraně majetku a osob. (Vláda ČR, 2015)

1.4 Právní rámec krizového řízení a IZS

Z pohledu řešené problematiky a k naplnění cílů této práce jsou nejdůležitějšími zákony definujícími oblast krizového řízení Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení (dále jen krizový zákon), Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému (dále jen „zákon o IZS“) a Zákon č. 241/2000 Sb., o hospodářských opatřeních pro krizové stavy (dále jen „zákon o HOPKS“).

Krizový zákon stanoví působnost a pravomoc státních orgánů a orgánů územních samosprávných celků a práva a povinnosti právnických a fyzických osob při přípravě na krizové situace, které nesouvisejí se zajišťováním obrany ČR před vnějším napadením, při jejich řešení a při ochraně kritické infrastruktury a odpovědnosti za porušení těchto povinností. (Česko, 2000)

Zákon o IZS vymezuje IZS, stanoví složky IZS a jejich působnost, pokud tak nestanoví zvláštní právní předpis, působnost a pravomoc státních orgánů a orgánů územních samosprávných celků, práva a povinnosti právnických a fyzických osob při přípravě na MU a při záchranných a likvidačních pracích (dále jen „ZaLP“) a při OO, před a po dobu vyhlášení stavu nebezpečí, nouzového stavu, stavu ohrožení státu a válečného stavu (dále jen "krizové stavy"). IZS se použije v přípravě na vznik MU a při potřebě provádět ZaLP současně dvěma anebo více složkami IZS. (Česko, 2000)

Zákon o HOPKS upravuje přípravu hospodářských opatření pro krizové stavy. Zákon stanoví pravomoc vlády, ústředních správních úřadů, České národní banky, krajských úřadů dále jen „KÚ“), obecních úřadů obcí s rozšířenou působností (dále jen „OÚ ORP“) a orgánů územních samosprávných celků při přípravě a přijetí HOPKS. Stanoví práva a povinnosti fyzických a právnických osob při přípravě a přijetí HOPKS. (Česko, 2000)

Dílčí závěr 1. kapitoly

Výsledkem analýzy právního rámce a s tím spojené rešerše literatury je konstatování, že právní rámec je pevně zakotven v ústavních zákonech, vyhláškách a předpisech ČR.

2 ZÁKLADNÍ POJMY KRIZOVÉHO ŘÍZENÍ

V obsahu 2. kapitoly jsou autorem práce vymezeny základní pojmy v oblasti KŘ. Význam textu v kapitole je v ujasnění si odborné terminologie k tématu, na které se autor v práci zaměřuje. Mezi tyto pojmy patří především krizové řízení, ochrana obyvatelstva, mimořádná událost, riziko a hrozba.

2.1 Krizové řízení a hrozby

KŘ je uceleným souborem metod, zkušeností, názorů a doporučení, opatření a vazeb, které jsou uplatňovány v hierarchicky uspořádaném systému orgánů veřejné správy, právnických a fyzických osob. Cílem těchto struktur je s využitím prevence zamezit nebo alespoň minimalizovat vznik krize, omezit rozsah škod a snížit dobu trvání krize na minimum. Součástí KŘ je odstranění vzniklých škod MU a obnova systému. (Zlínský kraj, 2023)

Hrozba a riziko jsou v teorii bezpečnostní politiky klíčovými pojmy. Hrozba je primární, mimo nás nezávisle existující, vnější fenomén, který může nebo má za cíl poškodit nějakou konkrétní hodnotu. Riziko je odvozená veličina, vyjadřující pravděpodobnost, že daná hrozba způsobí škodu na určité chráněné hodnotě nebo zájmu. Bezpečnostní situace, ať už vnitřní nebo vnější, je dána úrovní rizik a hrozeb podle rozsahu působení, časového rozsahu a rychlosti průběhu v místě, regionu nebo prostředí státu. Rizika a hrozby mohou být civilizační, kulturní, sociologické, ekonomické, politické a další. Jejich rozsah může být regionální, kontinentální nebo globální. Zvýšená kriminalita může ohrozit bezpečnost občanů a majetku, což může vést k pocitu nejistoty a destabilizaci společnosti. Konflikty nebo napětí mezi zeměmi mohou vést k diplomatickým krizím a potenciálně i k vojenským střetům. Vojenskopolitická nebo společenskoekonomická hrozba může zahrnovat různé formy hrozeb, jako jsou teroristické útoky, vojenské invaze, ekonomické sankce, ale také sociální nepokoje, které mohou mít široký dopad na společnost a ekonomiku. Z hlediska řešení problematiky je zásadním především faktor infrastruktury státu. Hrozbou mohou být destrukce průmyslových zařízení hospodářské infrastruktury státu a tím i vznik havárií, spojených s únikem průmyslových toxických látek a vznikem rozsáhlých kontaminovaných prostorů. Určení rizika a přijetí vhodného opatření snižuje pravděpodobnost nebo míru rizik a hrozeb (řízení rizik).

2.2 Mimořádná událost

Z níže uvedených definic je zřejmé, že termín MU je velmi široký a zahrnuje mnoho různorodých událostí, které mohou být ohrožující a mohou mít, a často také bohužel mají, tragické důsledky. Vážnost MU je dána rozsahem ztrát na lidských životech a materiálních škodách.

Ve smyslu zákona č. 239/2000 Sb., o IZS chápeme MU jako škodlivé působení sil a jevů vyvolaných činností člověka, přírodními vlivy, a také havárie, které ohrožují život, zdraví, majetek nebo životní prostředí a vyžadují provedení záchranných a likvidačních prací. (Česko, 2000)

Jiná definice je nabízena webovými stránkami HZS ČR. „*MU je nenadálý, částečně nebo zcela neovládaný, časově a prostorově ohraničený děj, který vznikl v souvislosti s provozem technických zařízení, působením živelních pohrom, havárií, neopatrným zacházením s nebezpečnými látkami, epidemiemi nebo jiného nebezpečí, které ohrožuje životy a zdraví lidí, značné majetkové hodnoty nebo životní prostředí.*“ (HZS ČR, 2023)

Doprovodným jevem téměř každé MU nebo krizové situace jsou zraněné, usmrcené či jinak zasažené osoby. Dalším činitelem jsou ekonomické a ekologické škody a jejich rozsah. Tragické úmrtí blízkého člověka, naše vlastní ohrožení nebo ohrožení blízkých na životě, utrpení ostatních apod. jsou psychicky velmi náročné. Na takové situace se nelze připravit. Jedinci reagují individuálně v závislosti na okolnostech. Je nezbytné, aby příslušníci IZS přistupovali ke každému jedinci zasaženému traumatickým zážitkem velmi citlivě. (Policie, 2023)

Každý občan je povinen ihned oznámit vznik MU na telefonní čísla:

- 150** Hasiči
- 155** Zdravotnická záchranná služba
- 156** Městská policie
- 158** Policie ČR
- 112** Jednotné evropské číslo tísňového volání
- 1239** Havarijní služba – plyn

Dispečink IZS musí znát:

- jméno volajícího a číslo telefonu;
- co, kdy a kde se stalo (orientační body místa události);

- údaje o počtu a druhu zranění lidí v místě MU.

Po ukončení hovoru je nutno zavěsit a vyčkat zpětného dotazu k ověření pravdivosti zprávy. (GŘ HZS ČR, 2023)

2.3 Obec

Obec v souladu s ustanovením § 5 zákona o obcích č. 128/2000 Sb. je základním územním samosprávným společenstvím občanů, tvoří územní celek, který je vymezen hranicí území obce. Z hlediska řešené problematiky obec pečuje o všestranný rozvoj svého území a o potřeby svých občanů. Při plnění svých úkolů obec chrání veřejný zájem a je samostatně spravována zastupitelstvem obce. Dalšími orgány obce jsou rada obce, starosta, obecní úřad a zvláštní orgány obce. (Česko, 2000)

Dílčí závěr 2. kapitoly

Odborná terminologie v řešené problematice je jasná a srozumitelná a nedochází k terminologickým nejasnostem.

3 HOLEŠOVSKO

Cílem této kapitoly je krátce představit mikroregion Holešovsko z pohledu místopisu a historie v rámci Zlínského kraje. Déle charakterizovat a následně analyzovat správní obvod obce Horní Lapač z pohledu možných krizových jevů ohrožujících život, zdraví, majetek nebo životní prostředí.

3.1 Mikroregion Holešovsko

Holešovsko leží ve střední části východní Moravy a severozápadní části Zlínského kraje. Zde se střetávají dvě krajinné oblasti Haná a Valašsko a tvoří přirozenou hranici sousedících krajů, Olomouckého a Zlínského. Jihozápadně města Holešova leží město Kroměříž, tzv. "Hanácké Athény". Dominantou regionu je poutní místo sv. Hostýn. Rozloha regionu činí cca 14 000 hektarů.

Mikroregion Holešovsko sdružuje 21 obcí. V roce 2001 se základem dobrovolného svazku obcí stalo 18 obcí spádového území města Holešova. Do roku 2020 přistoupily obce Pravčice, Jankovice a Lukoveček.

Obrázek 1 – Správní obvod Holešov (Holešov, 2023)

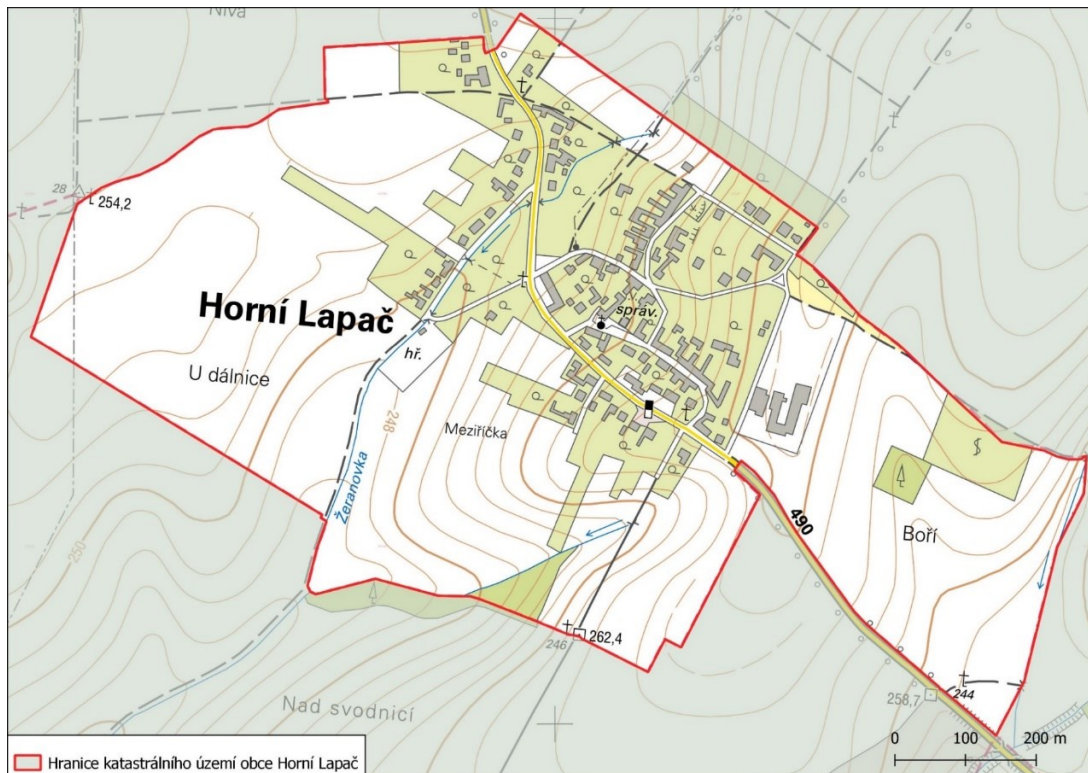
Krajina mikroregionu je převážně rovinatá, na severovýchodě s prudčeji se zvedajícími Hostýnskými vrchy. Území většinou tvoří zemědělská půda, v menší míře pak louky a pastviny. Lesy se rozkládají přibližně na 12 % katastrální plochy mikroregionu.

Městská zóna Holešov, ustanovená roku 1990 a památková rezervace Rymice, ustanovená roku 1995 jsou jedinými památkovými chráněnými územími. Již tradičními kulturními akcemi regionu jsou Dožínky a Slavnosti sv. Huberta.

Mikroregion Holešovsko je podporovatelem cestovního ruchu, dopravy, regionálního rozvoje, sociální infrastruktury a životního prostředí. (Holešovsko, 2023)

3.2 Obec Horní Lapač

Obec Horní Lapač se nachází 5 km jihovýchodně od města Holešova v okrese Kroměříž (Zlínský kraj). Obec leží v nadmořské výšce 262 m n. m. na úpatí Hostýnských vrchů. Při první zmínce o obci z roku 1750 měla osada 6 domů.

Obrázek 2 – Katastrální území obce Horní Lapač (Horní Lapač, 2023)

Původně se jménem Horní Lapač nazývala pouze místní panská hospoda, která stála od nepaměti v hlubokých lesích při formanské cestě. Kolem roku 1790 se kolem panské hospody začaly objevovat první domy tvořící osadu, které však v té době patřily pod obec Žeranovice. V roce 1875 už bylo v obci 45 domů a na základě žádosti občanů a podpory tehdejšího poslance Františka Skopalíka byla obci udělena samostatnost. Historické zdroje uvádějí, že se slovem Lapač zřejmě označovalo dřevěné zábradlí s kovovými kruhy k úvazu koní před panskou hospodou nebo místo pro "lapání" hochů na vojnu.

Současná starostka obce je již 15. starostou obce od doby získání samostatnosti.

Nejvýznamnějšími historickými a kulturními památkami v obci jsou kaple sv. Floriána z roku 1908, kamenný kříž z roku 1866 a socha Panny Marie. Části obce se jmenují Dědina, Hranice, Rybníčka, Ocasov, Vývozek a Severní ulice. (Horní Lapač, 2023)

Ke dni 1. ledna 2024 bylo v obci přihlášeno k pobytu 275 obyvatel (viz tabulka 1).

Tabulka 1 – Skladba obyvatelstva obce (Horní Lapač, 2023)

Muži (do 15 let)	Muži (nad 15 let)	Ženy (do 15 let)	Ženy (nad 15 let)	Celkem	Muži a ženy nad 65 let
24	131	17	103	275	61

V obci se nachází kulturní zařízení (hospůdka) v budově obecního úřadu. Je v ní k dispozici i sál pro pořádání oslav, setkání a schůzí. Kromě jiného se v obci nachází výletišť s tanečním parketem a hudebním altánem pro pořádání zábav. Organizátorem většiny kulturních akcí v malé obci jsou dobrovolní hasiči a místní sportovci. V obci je také prodejna s potravinářským, drogistickým a smíšeným zbožím a čerpací stanice pohonných hmot (dále jen „čerpací stanice“). V obci se nachází sportovní areál, kterého součástí je travnatá plocha fotbalového hřiště. V letech 2022–2023 bylo za pomoci příspěvku Ministerstva pro místní rozvoj ČR vybudováno multifunkční hřiště s umělým povrchem a workoutovou sestavou. Multifunkční hřiště bylo slavnostně otevřeno 1. července 2023 za účasti starostky obce paní Jaroslavy Hudečkové, předsedy TJ Horní Lapač pana Eduarda Chudárka st. a obyvatel obce. (Horní Lapač, 2023)

3.3 Nebezpečná místa a objekty

Ve správním obvodu obce Horní Lapač se nenacházejí významné objekty spadající do kategorie nebezpečné výroby a zpracovatelských provozů, nebo chovy s rizikem vzniku nálezů mezi zvířaty. Mezi objekty s významným rizikem vzniku MU lze zařadit malý vodní tok Žeranovka a čerpací stanici pohonných hmot provozovatele pana Pavla Červinky, kde lze za jistých okolností předpokládat vznik havárie s ohrožením životů, zdraví lidí a vznik značné majetkové hodnoty nebo poškození životního prostředí.

Dílčí závěr 3. kapitoly

Na základě analýzy správního obvodu obce je patrné, že pro naplnění cílů práce, resp. pro vypracování návrhové části bakalářské práce se jeví podstatnými vznik povodně v souvislosti s vodním tokem Žeranovka a havárie v prostoru čerpací stanice.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

4 ANALÝZA KRIZOVÉHO ŘÍZENÍ ZLÍNSKÉHO KRAJE

Cílem kapitoly je analyzovat působnost a pravomoc státních orgánů a orgánů Zlínského kraje, práva a povinnosti právnických a fyzických osob při přípravě na krizové situace.

4.1 Orgány krizového řízení Zlínského kraje

Hlavními orgány KŘ Zlínského kraje jsou:

- Hejtman Zlínského kraje
- Krizový štáb (dále jen „KŠ“) Zlínského kraje
- Bezpečnostní rada KŠ Zlínského kraje

Zlínský kraj má vytvořenu úplnou strukturu odborníků pro KŘ kraje, která je důležitá pro zajištění bezpečnosti a řízení MU, jako jsou přírodní katastrofy, havárie, pandemie a další. Možné krizové situace jsou popsány v krizovém plánu Zlínského kraje s uvedením postupů k jejich řešení. (Zlínský kraj, 2023)

Krizový plán kraje je zpracován v souladu s Metodikou zpracování krizových plánů podle § 15–16 nařízení vlády č. 462/2000 Sb., k provedení § 27 odst. 8 a § 28 odst. 5 krizového zákona, ve znění pozdějších předpisů. Základními plánovacími dokumenty jsou krizové plány kraje a ORP. Plány obsahují krizová opatření s postupy k řešení krizových situací. (Ministerstvo vnitra ČR, 2011)

Hejtman Zlínského kraje odpovídá za koordinaci a kontrolu přípravy na MU, která je prováděna orgány kraje, územními správními úřady s krajskou působností, právnickými a fyzickými osobami. Na úrovni kraje při řešení MU a v případě přesahu MU mezi více ORP organizuje činnost IZS a koordinuje záchranné a likvidační práce (dále jen „ZaLP“). Hejtman převezme koordinaci ZaLP v případech, kdy velitel zásahu vyhlásil nejvyšší stupeň poplachu nebo jej o to požádal starosta ORP. Pro tyto účely je hejtmanem svolán KŠ kraje. Hejtman schvaluje havarijní plán kraje, vnější havarijní plán a poplachový plán IZS kraje. Při své koordinaci ZaLP je hejtman povinen předávat MV ČR zprávy o jejich průběhu prostřednictvím krajského operačního a informačního střediska (dále jen „KOPIS“) IZS. Orgány kraje zajišťují přípravu na MU, provádění ZaLP a OO. (Zlínský kraj, 2023)

KŠ Zlínského kraje tvoří 36 stálých členů. Je zodpovědný za řízení nastalé krizové situace. Štáb zahrnuje klíčové členy krajské správy a další relevantní odborníky. Předsedou bezpečnostní rady (dále jen „BR“) je hejtman, který jmenuje členy BR kraje.

Plán KŘ kraje zahrnuje zejména:

- Strategii pro komunikaci s veřejností, médii a dalšími zainteresovanými stranami,
- zajištění zdrojů, které budou k dispozici během krize včetně personálu, technického vybavení a finančních prostředků,
- oblast školení a cvičení osob zodpovědných za KŘ,
- systém varování a monitorování různých situací v případě krize,
- spolupráci s místními samosprávami, státními orgány, dobrovolníky a dalšími organizacemi pro efektivní řešení krizové situace. (Zlínský kraj, 2023)

BR KŠ Zlínského kraje (viz tabulka 2) se řídí statutem BR kraje a jednacím řádem BR kraje. BR projednává úkoly k zabezpečení krizové připravenosti a zpravidla se schází dvakrát do roka, v případě potřeby častěji. (Zlínský kraj, 2023)

Tabulka 2 – Bezpečnostní rada KŠ Zlínského kraje (KÚ ZLK, 2023)

	Funkce v krizovém štábu		Organizace
1	Předseda BR (hejtman)	Ing. Radim HOLIŠ	KÚ
2	Zástupce (náměstkyně)	Bc. Hana ANČINCOVÁ	KÚ
3	člen	Bc. Jitka HLAVAČKOVÁ	KÚ
4	člen	plk. Jaromír TKADLEČEK	Ř PČR ZLK
5	člen	plk. Vít RUŠAR	Ř HZS ZLK
6	člen	JUDr. Josef VALENTA	Ř ZZS ZLK
7	člen	plk. Petr POTYKA	Ř KVV Zlín
8	člen	MUDr. Eva SEDLÁČKOVÁ	Ř KHS ZLK
9	člen	Ing. Karol MURÁNSKÝ	KÚ
10	tajemník	Ing. Robert PEKAJ	KÚ

BR je koordinačním orgánem pro přípravu na krizové situace. Usnesení BR je výsledkem zasedání BR. Prostřednictvím usnesení BR přijímají její jednotliví členové úkoly. (Zlínský kraj, 2023)

Stálou pracovní skupinu KŠ Zlínského kraje tvoří 14 pracovníků KÚ ZLK a IZS. Dále 12 členů v odborných skupinách zastupujících HZS, ZZS, Sdružení praktických lékařů, Horskou službu a Energetickou agenturu kraje, PČR a Český červený kříž. Celkem 26 členů. (Zlínský kraj, 2023)

4.2 KŘ ORP města Holešova

ORP města Holešova při výkonu státní správy zajišťuje připravenost správního obvodu OÚ ORP na MU, provádění ZaLP a OO.

Starosta ORP města Holešova:

- Koordinuje ZaLP při řešení MU vzniklé ve správním obvodu OÚ ORP, pokud jej velitel zásahu o koordinaci požádal. Pro koordinaci ZaLP může starosta ORP použít KŠ své obce,
- schvaluje vnější havarijní plány,
- při své koordinaci ZaLP je povinen předávat MV ČR zprávy o jejich průběhu prostřednictvím OIS IZS. (HZS ČR, 2017)

KŠ ORP je pracovní orgán svého zřizovatele pro řešení krizových situací, zabezpečuje součinnost, jednotnost a soulad činnosti orgánů veřejné správy a velitele zásahu složek IZS pro splnění cílů při plnění úkolů na podporu rozhodnutí předsedy KŠ (starosty města). Působnost KŠ ORP města Holešova je dána „Jednacím řádem krizového štábu“. Aktuální jednací řád byl projednán a schválen Usnesením BR města č. 2/2010 a nabyl účinnosti 14. ledna 2011.

KŠ svolává starosta města v případě, že:

- Je vyhlášen KS pro celé území státu nebo jeho část patřící do působnosti ORP Holešov,
- je vyhlášen stav nebezpečí pro celé území ORP,
- jej použije ke koordinaci ZaLP,
- je k tomu vyzván MV ČR při ústřední koordinaci ZaLP,
- jde o úkol prováděný při cvičení orgánů KŘ nebo cvičení IZS,
- je svolání nezbytné pro řešení MU,
- projednává možnost řešení KS a navrhuje opatření starostovi, a to zejména na základě podkladů členů BR a SPS ORP. (HZS ČR, 2017)

Bezpečnostní rada KŠ ORP Holešov (viz tabulka 3) je poradním orgánem starosty pro přípravu na krizové situace a má nejvýše 8 členů. Organizační a administrativní podmínky pro činnost BR a KŠ zajišťuje pracoviště KŘ ORP. (HZS ČR 2017)

Tabulka 3 – Bezpečnostní rada krizového štábu ORP Holešov (Holešov, 2023)

	Funkce v krizovém štábu		Organizace
1	Předseda (starosta)	Milan FRITZ	MěÚ
2	Zástupce (1.místostarosta)	Pavel KARHAN	MěÚ
3	člen	Václav HLOBIL	MěÚ
4	člen	Jaroslav KOLAŘÍK	MěÚ
5	člen	Jan NOVÁK	OO PČR Holešov
6	člen	Ladislav DAREBNÍK	HZS ZLK ÚO Kroměříž
7	člen	Lukáš PROCHÁZKA	JSDHO Holešov
8	tajemník	Marie KRAJCAROVÁ	MěÚ

Stálá pracovní skupina KŠ

Směny stálé pracovní skupiny (dále jen „SPS“) KŠ ORP (viz tabulka 4) tvoří pracovníci MěÚ Holešov, vedoucí odborů, příslušníci Městské policie a další odborníci z oblastí komunikace a spojení, týlového zabezpečení, analýzy situace a plánování, nasazování SaP, OO a další dle druhu krizové situace.

Tabulka 4 – Složení stálé pracovní skupiny KŠ ORP Holešov (Holešov, 2023)

		Funkce v SPS KŠ ORP		Organizace
SPS KŠ ORP	1	Tajemník KŠ	Marie KRAJCAROVÁ	MěÚ
	2	Vedoucí právního oddělení	Neobsazeno	MěÚ
	3	Člen	Irena MINAŘÍKOVÁ	MěÚ
	4	Člen	Kateřina MARCINOVÁ	MěÚ
	5–14	Pracovníci ORP		MěÚ
	15	IZS	Libor LIŠKA	TS Holešov
	16	HZS	Martin SKŘENEK	HZS ZLK ÚO KM

SPS jedná nepřetržitě (tzv. 24/7) a připravuje podklady pro jednání KŠ v těchto oblastech:

- Analýza vývoje KS včetně dokumentace postupů řešení,
- předkládání návrhů na řešení KS a postupů při OO předsedovi KŠ s využitím havarijních plánů a krizového plánu ORP,
- soustředění informací o stavu SaP pro zdoání KS,

- organizace spojení s příslušnými KŠ obcí, krajů a ústředním KŠ MV (MO) ČR prostřednictvím KOPIS HZS ZLK,
- zabezpečení informovanosti veřejnosti o postupu řešení KS,
- příprava technické a informační podpory nasazeným silám, vedení evidence finančních výdajů a nákladů na opatření při KS,
- organizace OO včetně zajištění zásob a humanitární pomoci,
- zabezpečení ukládání pracovní povinnosti a povinnosti poskytovat věcné prostředky.

Tajemník KŠ při plnění úkolů zabezpečuje:

- Porady se zástupci organizačních složek MěÚ,
- svolávání a řízení porad zástupců obcí na území ORP,
- koordinaci tiskové skupiny předsedy KŠ a složek IZS,
- styk s médii a přípravu informací pro veřejnost,
- organizování tiskových konferencí. (HZS ČR, 2017)

Tajemník je současně příslušníkem SPS ORP a zabezpečuje komunikaci KŠ s organizačními částmi MěÚ v Holešově.

Dílčí závěr 4. kapitoly

Působnost a pravomoc státních orgánů, orgánů Zlínského kraje, práva a povinnosti právnických a fyzických osob v oblasti přípravy na krizové situace jsou jasně vymezeny.

5 ANALÝZA KRIZOVÉHO ŘÍZENÍ V OBCI HORNÍ LAPAČ

Cílem této kapitoly je analyzovat působnost a pravomoc orgánů KŘ v obci Horní Lapač, tzn. starostky obce a obecního úřadu. Dalším cílem je zhodnotit způsob varování obyvatelstva v obci, působnost a schopnost JSDHO reagovat na krizové situace v obci, a v neposlední řadě vyhodnotit možnosti evakuace.

5.1 Horní Lapač a jeho orgány krizového řízení

Nejvyšším orgánem obce je zastupitelstvo obce, které vykonává správu obce. Starostka obce, místostarostka a zvláštní orgány obce (např. povodňová komise obce) jsou dalšími orgány obce.

Starostka obce je odpovědna za připravenost obce na řešení krizových situací. Ostatní orgány obce se na této připravenosti podílejí. Při vyhlášení stavu nebezpečí nebo nouzového stavu starostka obce zajišťuje provedení krizových opatření v podmínkách obce. Jestliže je nutné k tomuto účelu vydat nařízení obce, nabývá nařízení obce účinnosti okamžikem jeho vyvěšení na úřední desce OÚ. Nařízení obce je dále uveřejněno dalšími, v místě obvyklými způsoby, zejména prostřednictvím hromadných informačních prostředků (např. aplikací „Úřad v mobilu/Hlášení rozhlasu“) a místního rozhlasu. Stejný postup je použit při vyhlásování změn obsahu již vydaného nařízení obce. Nutné náklady, které byly vynaloženy na provedení krizových opatření stanovených obcí, jsou hrazeny z obecního rozpočtu.

Starostka obce:

- Dle rozsahu a okolností MU může jako svůj pracovní orgán zřídit KŠ obce za účelem přípravy na krizové situace a jejich řešení (vybraní členové zastupitelstva a velitel JSDHO),
- provádí stanovená krizová opatření v podmínkách správního obvodu obce, právnické osoby a podnikající fyzické osoby jsou povinny stanovená krizová opatření splnit,
- plní úkoly stanovené starostou ORP a orgány KŘ při přípravě na krizové situace,
- odpovídá za využívání informačních a komunikačních prostředků a pomůcek KŘ určených MV ČR,
- zabezpečuje varování a informování osob nacházejících se na území obce před hrozícím nebezpečím a vyzoomění orgánů KŘ, pokud tak již neučinil HZS kraje,
- nařizuje a organizuje evakuaci osob z ohroženého území obce,

- organizuje činnost obce v podmínkách nouzového přežití obyvatelstva a zajišťuje organizaci dalších opatření nezbytných pro řešení krizové situace.

Obecní úřad seznamuje právnické a fyzické osoby způsobem v místě obvyklým s charakterem možného ohrožení, s připravenými krizovými opatřeními a se způsobem jejich provedení.

Obecní úřad za účelem zajištění připravenosti obce na řešení krizové situace:

- poskytuje OÚ ORP Holešov podklady a informace potřebné ke zpracování KP ORP,
- vede evidenci údajů o přechodných změnách pobytu osob a předává je OÚ ORP,
- se podílí na zajištění veřejného pořádku,
- plní úkoly stanovené KP ORP při přípravě na krizové situace a jejich řešení. (Česko, 2000)

„Pracoviště krizového štábu“ je zřízováno mimo záplavová území v budově OÚ obce. V případě vzniku MU v budově nebo blízkosti budovy obecního úřadu je místo určeno v náhradních prostorech, a to buňkách kontejnerového typu (kabinách) v místě sportovního areálu. Pracoviště KŠ je vybaveno výpočetní a kancelářskou technikou a potřebným kancelářským materiálem. Pracoviště disponuje nouzovým způsobem dodávky elektrické energie, osvětlením a vytápěním. V případě výpadku centrálního vytápění je budova vytápěna kamny na tuhá paliva. Výpadek zdroje elektrické energie by byl nahrazen elektrocentrálou. V případě nutnosti je pro ukrytí pracoviště KŠ a obyvatel obce k dispozici rozsáhlý vinný sklep pana Světlíka.“ (Hudečková, 2023)

5.2 Poplach

Základními složkami IZS je prostřednictvím KOPIS zajištěna nepřetržitá pohotovost pro příjem ohlášení vzniku MU, její vyhodnocení a neodkladný zásah v místě MU. Stupeň poplachu je vyhlášen velitelem zásahu podle poplachového plánu po příjezdu na místo události.

1. stupeň je vyhlášen v případě ohrožení jednotlivých osob nebo objektů do 500 m², kde zasahují základní složky IZS.

2. stupeň je vyhlášen v případě ohrožení většího počtu osob (max. 100) nebo více než jednoho objektu do 10 000 m². Opatření pro 2. stupeň zásahu vyžadují nepřetržitou koordinaci základních a ostatních složek IZS.

3. stupeň je vyhlášen v případě ohrožení až 1 000 osob nebo areál do 1 km², zásah vyžaduje nepřetržitou koordinaci základních a ostatních složek IZS se štábem.

Zvláštní stupeň poplachu je vyhlášen při ohrožení více než 1 000 osob, celých obcí, ploch nad 1 km². Do zásahu je zapojena pomoc z jiných krajů, případně zahraniční pomoc. Zvláštní stupeň poplachu se ohlašuje hejtmanovi a GŘ HZS. (Princ, 2016)

Varování obyvatelstva je prováděno pronikavým zvukem varovné sirény znamenající vždy nějaké nebezpečí (např. povodeň, rozsáhlý požár nebo havárii s únikem nebezpečné látky (dále jen „NL“). V případě hrozby nebo vzniku MU jsou obyvatelé obce Horní Lapač na tuto skutečnost upozorněni prostřednictvím varovného signálu elektronickou sirénou. Tento signál je vyhlašován kolísavým tónem sirény. (HZS ČR, 2023)

Varovný signál „**VŠEOBECNÁ VÝSTRAHA**“ je vždy doplněn o hlasovou informaci, která upřesňuje charakter ohrožení (nebezpečí zátopové vlny, chemická havárie, radiační havárie) a je doplněna o výzvu ke sledování vysílání Českého rozhlasu a České televize. (HZS ČR, 2023)

Obrázek 3 – Všeobecná výstraha (HZS, 2023)

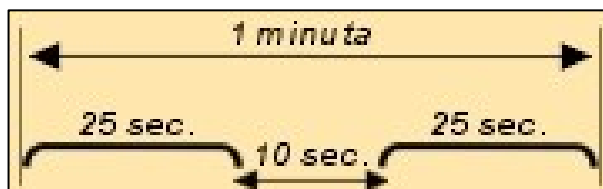
„**ZKUŠEBNÍ SIGNÁL**“ zní pravidla každou první středu v měsíci ve 12:00 hodin. Signál provází pravidelnou akustickou zkoušku sirén. Jedná se o nepřerušovaný tón elektronické sirény trvající 140 vteřin.

Obrázek 4 – Zkušební signál (HZS, 2023)

V případě elektronických sirén je následně vysílána verbální informace „*zkouška sirén, zkouška sirén, zkouška sirén, právě proběhla zkouška sirén, zkouška sirén*“. (HZS ČR, 2023)

„**POŽÁRNÍ POPLACH**“ slouží ke svolání příslušníků JSDHO a je vyhlášen rotační sirénou přerušovaným signálem (25 sekund trvalý tón, 10 sekund přerušení, 25 sekund trvalý tón) po dobu jedné minuty. V případě elektronické sirény napodobením tónu trubky „HÓ–ŘÍ, HÓ–ŘÍ“ také po dobu jedné minuty. (HZS ČR, 2023)

Obrázek 5 – Požární poplach (HZS, 2023)

V případě nefunkčnosti sirény je starostka obce (pověřená soba) povinna zajistit varování obyvatelstva adekvátním náhradním způsobem. O nefunkčnosti sirény neprodleně vyrozumí KOPIS IZS ZLK (tel. číslo: 950 670 222). (HZS ČR, 2023)

Verbální varovné hlášení pomocí obecního rozhlasu upřesňuje charakter ohrožení (nebezpečí zátopové vlny, chemické havárie, radiační havárie apod.). Hlášení je vyhlášeno prostřednictvím rozhlasu obce, nebo za využití ručního megafonu se zabudovanou sirénou se slyšitelností do vzdálenosti 250 metrů.

Příklad:

„Vážení spoluobčané, na základě rozhodnutí povodňového orgánu obce Horní Lapač, byl v obci vyhlášen třetí stupeň povodňové aktivity – stav ohrožení“. (Hudečková, 2023)

Koncový prvek varování

„V obci Horní Lapač je od roku 2012 provozován koncový prvek varování. Místní bezdrátový rozhlas M.I.R. Klasik II, doplněný informační tabulí pro neslyšící občany, je zapojen do jednotného systému varování a vyrozumění (dále jen JSVV) přijímačem s označením T9. U systému s digitálním kódováním byla ověřena možnost jeho ovládní z KOPIS HZS ZLK. Srozumitelnost hlášení je na odpovídající úrovni. Případné nedostatky jsou ihned řešeny starostkou obce s dodavatelem zařízení.“ (Hudečková, 2023).

Typové plány

Součástí krizového plánu ORP jsou „Typové plány živelních pohrom velkého rozsahu“, jakožto základní plánovací dokument obsahující souhrn krizových opatření a postupů k řešení krizových situací pro:

- Rozsáhlé lesní požáry, sněhové kalamity, sesuvy půdy, zemětřesení, vichřice apod.,
- hromadné nákazy osob – EPIDEMIE, a zvířat – EPIZOOTIE,
- narušení dodávek elektrické energie, zemního plynu, ropných produktů, potravin a pitné vody,
- narušení zákonnosti velkého rozsahu,
- narušení funkčnosti dopravní soustavy. (HZS ČR, 2017)

Portál KŘ ZLK

Starostka obce má při řešení MU možnost v odůvodněných případech vyžadovat cestou KŠ ORP Holešov z pohotovostních zásob vybrané základní materiály a výrobky určené k zajištění nezbytných dodávek pro podporu obyvatelstva, činnosti havarijních služeb a HZS po vyhlášení krizových stavů. Dále vybrané základní materiály a výrobky určené po vyhlášení krizových stavů k bezplatnému poskytnutí fyzické osobě vážně materiálně postižené ze zásob pro humanitární pomoc. (Česko, 2000)

Obrázek 6 – Portál intranetu KŘ (HZS ČR, 2017)

On-line verze krizového plánu ORP a ZLK se nachází na zabezpečeném portálu (intranetu) HZS ZLK, který je zálohován každou hodinu. Na portál intranetu KŘ je přístup umožněn pouze pracovníkům KŘ za použití přihlašovacích údajů (login a heslo). (HZS ČR, 2017)

Součástí krizového plánu ORP Holešov jsou možnosti a kapacity pro řešení krizových situací a MU na území obce Horní Lapač. Obec disponuje vybranými prostředky uvedenými v tabulce 5.

Tabulka 5 – Technické prostředky pro řešení MU na území obce (HZS ČR, 2017)

Firma	Oblast použití	Druh
Prodejna potravin	Prodejna	Potraviny a smíšené zboží
STAVBY Jaroslav Nedbal	Stavební práce Zemní a výkopové práce Demoliční práce Nákladní doprava	Nákladní automobil Tatra 815 Nákladní automobil LIAZ 151 Smykový mini nakladač 961 UNC Kolové rypadlo CASE 988 Kolové rypadlo CASE 580 Kolové rypadlo CASE 590
Obec Horní Lapač	Mechanizace	Drobná mechanizace

V případě neplnění zákonem stanovených úkolů starostkou obce v době krizového stavu, může hejtman převést její výkon na předem stanovenou dobu na zmocněnce, kterého za tím účelem jmenuje. O této skutečnosti hejtman neprodleně informuje obec a ministra vnitra, který může rozhodnutí hejtmana zrušit. (Česko, 2000)

5.3 Povodňový plán obce Horní Lapač

Pokud dojde k vyhlášení KS podle krizového zákona, ve znění pozdějších předpisů, přejímá řízení ochrany před povodněmi orgán, který je k tomu podle tohoto zákona příslušný.

Povodňový plán obce je základním dokumentem pro řízení ochrany před povodněmi ve správním území obce Horní Lapač. Plán je zpracován v souladu s § 71 zákona č. 254/2001 Sb., o vodách (dále jen „vodní zákon“) a souvisejícími předpisy a je složen z textové (věcná a organizační), grafické části a příloh. Dle § 79 odst. 2 písm. a uvedeného zákona bylo dne 26. března 2013 MěÚ Holešov vydáno „Potvrzení souladu Povodňového plánu obce Horní Lapač s Povodňovým plánem ORP Holešov“, čímž byl potvrzen soulad věcné a grafické části plánů. Plán byl aktualizován dne 10. října 2020. Digitální povodňový plán přístupný na <http://www.edpp.cz/dpp/horni-lapac> umožňuje mnohem větší míru provázanosti obsahu pomocí odkazů – jak mezi jednotlivými částmi textu, tak mezi grafickou částí (mapovými pohledy).

Starostka obce má za povinnost dle § 71 vodního zákona, každoročně aktualizovat povodňový plán obce (kontakty a další údaje). (EDPP, 2000)

Povodňové orgány k zabezpečení řízení ochrany před povodněmi:

- Obecní úřad Horní Lapač
- Městský úřad Holešov – Odbor životního prostředí – Vodoprávní úřad
- KÚ Zlínského kraje – Odbor životního prostředí – Oddělení vodního hospodářství
- Ministerstvo životního prostředí (zabezpečení přípravy záchranných prací přísluší MV ČR)

Po dobu povodně jsou povodňovými orgány:

- Povodňová komise obce Horní Lapač
- Povodňová komise ORP Holešov
- Povodňová komise Zlínského kraje
- Ústřední povodňová komise

Mimo období povodně je povodňovým orgánem Obecní úřad Horní Lapač. V momentě, kdy povodňová situace přesáhne možnosti povodňové komise obce a ta požádá vyšší povodňovou komisi o převzetí povodňové ochrany na jejím území, přebírá úlohu povodňová komise ORP Holešov. (EDPP, 2000)

Povodňová komise obce Horní Lapač

Stanoviště povodňové komise Horní Lapač je v budově obecního úřadu obce. První výtisk dokumentace povodňové komise je uložen v kanceláři starostky obce. Druhý výtisk je uložen u místostarostky obce.

Tabulka 6 – Složení povodňové komise obce (Horní Lapač, 2023)

Funkce v komisi	Jméno	Funkce obce	Kontakt
předsedkyně	Jaroslava HUDEČKOVÁ	starostka	573 399 018
místopředsedkyně	Miroslava HOLUBOVÁ	místostarostka	
člen	Ing. Josef VORÁČEK	velitel JSDHO	

Povodňová komise obce (viz tabulka 6) řeší opatření potřebná k odvrácení nebo zmírnění povodňových škod, ke kterým by mohlo dojít rozvodněním vodního toku ve správním území obce a zaplavením nemovitostí při povodni. Povodňový plán obsahuje rozvedení úkolů a činností při provádění opatření k ochraně před povodněmi na úrovni povodňové komise obce Horní Lapač. (EDPP, 2000)

V případě přijetí potvrzené informace musí být do 1 hodiny vybrání členové komise na pracovišti povodňové komise. Varování a vyrozumívání obyvatel obce je uskutečňováno předsedou nebo zástupcem předsedy povodňové komise prostřednictvím JSVV.

Povodňová kniha je základním dokumentem o průběhu povodně. Právo zápisu do knihy mají členové protipovodňové komise nebo pověřený zapisovatel s přesně stanoveným obsahem zápisu každé zprávy.

5.4 Havarijní plán čerpací stanice

„Plán opatření pro případ havárie a ohrožení vod závadnými látkami“ (dále jen „havarijní plán“) čerpací stanice, která je ve vlastnictví soukromé osoby na území správního území obce Horní Lapač, byl k provozu vytvořen v souladu s § 39, písm. a vodního zákona.

Bezpečnostní listy od skladovaných závadných látek jsou uloženy v tištěné a elektronické podobě v kanceláři čerpací stanice. Havarijní plán musí být pravidelně aktualizován a musí s ním být prokazatelně seznámeni všichni pracovníci čerpací stanice.

Havarijní plán je dokument, v němž jsou uvedeny popisy činností a opatření, prováděných preventivně před a zejména při vzniku závažné havárie, které vedou k minimalizaci jejích následků. (Kroupa, 2004)

Rozsah školení pracovníků stanice:

- Účel, zdůvodnění a rozsah Havarijního plánu,
- havarijní prostředky a jejich uložení na provozovně,
- postup při úniku ropných látek (havárii),
- likvidace havárie,
- ohlášení havárie,
- následná opatření,
- plán kontrol na čerpací stanici. (EKOBENA, 2023)

5.5 Jednotka sboru dobrovolných hasičů obce Horní Lapač

JSDHO je podle zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů (požární zákon) § 68 odst. 1 zřízena obcí zastoupená starostkou obce. Budova hasičské zbrojnice byla nově vystavěna v roce 2010. V roce 2015 byla budova zbrojnice kompletně zrekonstruována a plně zabezpečuje podmínky pro činnost JSDHO.

Velitel JSDHO je po vyjádření HZS kraje k jeho způsobilosti jmenován a odvoláván starostkou obce. JSDHO Horní Lapač je zařazena dle přílohy požárního zákona do kategorie JPO V s místní působností, zasahující na území svého zřizovatele.

Obrázek 7 – Hasičská zbrojnice Horní Lapač (Horní Lapač, 2023)

Členové JSDHO vykonávají službu v jednotce požární ochrany dobrovolně. V souladu s krizovým plánem ORP Holešov ve vazbě na havarijný plán kraje není JSDHO Horní Lapač předurčena k plnění specifických úkolů OO. (ČSSR, 1985)

JSDHO tvoří 9 členů (velitel jednotky, 2× velitel družstva, 2× strojník, 4× hasič).

„Technické vybavení JSDHO tvoří:

- *Vozidlo Ford Tranzit DA–UL1R (pořízen v roce 2016) s nainstalovanou mobilní radiostanicí Motorola GM 300,*
- *motorové čerpadlo PS 12,*
- *motorová přenosná stříkačka 8,*
- *kalové čerpadlo Heron EMPH 80 W s příslušenstvím,*
- *záchrannářský a zásahový nastavovací žebřík AL/HN3L pro hasiče,*
- *10 souprav jednovrstvého zásahového obleku BUSHFIRE,*
- *2 kusy 16 kanálové ruční přenosné analogové radiostanice Motorola DP 1400VHF.“ (Voráček, 2023)*

Radiostanice pracuje v pásmu 136–174 MHz. Předností používaných radiostanic je vysoká hlasitost a velmi dobrá srozumitelnost v hlučném prostředí. Ruční radiostanice je určena pro činnost v prostředí s ochranou IP54. Provozní teplota radiostanice je -30 až +60°C. Hmotnost 406 g. (MOTOROLA, 2023)

Normy znalostí příslušníků JSDHO jsou stanoveny Pokynem GŘ HZS ČR č. 54 ze dne 19. prosince 2013 a stanovují minimální požadavky na odborné znalosti a dovednosti hasičů, uzpůsobené zastávané funkci, které jsou nezbytné pro jejich výkon práce a pro splnění úkolů stanovených jednotkám požární ochrany.

Skupiny norem znalostí příslušníků JSDHO:

- Služby v jednotce,
- odborná příprava členů jednotek,
- práce ve výšce a nad volnou hloubkou,
- ochrana obyvatelstva, civilní ochrana,
- činnost jednotek při ochraně obyvatelstva,
- strojní služba,
- řízení požární techniky,
- činnost jednotek při vybraných MU,
- zdravotní příprava. (ČSSR, 1985)

Odborná příprava členů JSDHO je organizována v souladu s § 24 odst. 1 písm. i) a § 72 zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů, a v návaznosti na vyhlášku č. 247/2001 Sb., o organizaci a činnosti jednotek požární ochrany, ve znění pozdějších předpisů. Správními úřady na úseku požární ochrany jsou ministerstvo a HZS kraje. Úkoly státní správy na úseku požární ochrany stanovené na základě tohoto zákona plní v přenesené působnosti také orgány krajů a orgány obcí. (ČSSR, 1985)

Ministerstvo vnitra ČR na úseku požární ochrany:

- Schvaluje koncepci organizace a rozvoje požární ochrany,
- zpracovává návrh rozpočtu HZS a návrh na poskytnutí dotací občanským sdružením,
- poskytuje účelové dotace pro JSDHO, kde pravidelnost a výše dotací pro JSDHO je závislá na mnoha faktorech, jako jsou rozpočet kraje, potřeby sborů, předpisy nebo politická rozhodnutí. (ČSSR, 1985)

Webová aplikace „Port.All“

HZS ČR dnem 1. ledna 2023 využívá pro komunikaci s JSDHO webovou aplikaci „Port.All“ (<https://jsdh.izscr.cz>). Aplikace slouží primárně k evidenci všech potřebných informací v rámci JSDHO (např. zpráva o zásahu, evidence prostředků technické a strojní služby, evidence osob, kontaktů, jízd techniky). Aplikace je nástrojem synchronizace těchto dat s HZS ZLK přes zabezpečené datové rozhraní. Data JSDHO o provedených zásazích nebo aktualizace dat jsou velitelem JSDHO odesílána a přijímána zcela automaticky v digitální podobě. (HZS ČR, 2022)

Zdravotní zabezpečení

„Příslušníci JSDHO Horní Lapač jsou v souladu se smlouvou o zajištění pracovně lékařských služeb (podle zákona č. 373/2011 Sb., o specifických zdravotních službách) 1× za dva roky podrobeni pravidelným preventivním prohlídkám, dále vstupním, periodickým, mimořádným a výstupním lékařským prohlídkám.“

„Lékařem je v souladu se smlouvou poskytována odborná poradenská konzultace při úpravě pracoviště JSDHO nebo při zavádění nových technologických zařízení, strojů a pracovních postupů. Dále je prováděno školení příslušníků JSDHO o první pomoci, včetně požadavků na hygienu při práci.“ (Hudečková, 2023)

5.6 Evakuace

Evakuace je jedním z nejúčinnějších opatření, která se používají při OO před případnými následky hrozících nebo vzniklých MU nebo krizových situací. Evakuací se zabezpečuje přemístění osob, zvířat, předmětů kulturní hodnoty, technického zařízení, případně strojů a materiálu k zachování nutné výroby a NL z míst ohrožených MU do míst, která zajišťují pro evakuované obyvatelstvo náhradní ubytování a stravování, pro zvířata ustájení a pro věci uskladnění. Vztahuje se na všechny osoby v místech ohrožených MU s výjimkou osob, které se budou podílet na záchranných pracích, na řízení evakuace nebo budou vykonávat jinou neodkladnou činnost. Přednostně se plánuje pro děti do 15 let, pacienty ve zdravotnických zařízeních, osoby umístěné v sociálních zařízeních, osoby zdravotně postižené a doprovod výše uvedených osob. O způsobu provedení evakuace budou občané informováni mj. z místního veřejného rozhlasu způsobem zabraňujícím zbytečné panice a dopravním problémům. (HZS ČR, 2023)

Evakuaci dělíme podle velikosti evakuovaného prostoru na:

- **Objektovou** (evakuace z jedné budovy),
- **plošnou** (evakuace obyvatel z části nebo většího území).

Podle doby trvání na:

- **Krátkodobou** – evakuační opatření pro obyvatele nevyžadují dlouhodobé opuštění nebezpečného místa. Náhradní ubytování není zabezpečováno a zajištění nouzového přežití se provádí v omezeném rozsahu (např. deky, teplé nápoje, místo k odpočinku),
- **dlouhodobou** – evakuační opatření pro obyvatele vyžadují dlouhodobý, více než 24hodinový pobyt mimo místo trvalého pobytu, kdy obyvatelé obce nemají možnost vlastního náhradního ubytování (např. u příbuzných, na chatě či chalupě). Pro takto postižené osoby se zabezpečuje nouzové ubytování. Dále je v nezbytném rozsahu organizováno zajištění nouzového přežití obyvatelstva k zajištění základních životních potřeb. (HZS ČR, 2023)

Dlouhodobá evakuace může trvat několik dní, ale i týdnů. O nařízení k délce evakuace budou evakuované osoby informovány několik hodin před jejím zahájením. Z tohoto důvodu je nezbytné sledovat vysílání rozhlasu, televize, případně hlášení obecního rozhlasu. Většině z evakuovaných osob může být pomoc nabídnuta ze strany rodiny, příbuzných a známých. V případě, kdy i oni budou postiženi MU, nebudou mít možnost pomoc poskytnout. V těchto případech budou moci využít nouzového ubytování zajištěného orgány obce. (HZS ČR, 2023)

Podle způsobu realizace na:

- **Neřízenou** (samovolnou) – obyvatelstvo opouští nebezpečné místo o své vůli s cílem zabezpečit si náhradní ubytování vlastní péčí, v ideálním případě tyto osoby zanechají informaci o samovolné evakuaci pro orgány odpovědné za evakuaci,
- **řízenou** – evakuaci řídí a ovlivňují orgány odpovědné za evakuaci.

Evakuaci je oprávněn nařídit velitel zásahu při záchranných pracích, zaměstnavatel pro svůj objekt, starosta obce v rámci území své obce, starosta ORP pro svůj správní obvod ORP a hejtman kraje pro část nebo celé území svého kraje. V případě, že se jedná o evakuaci nařízenou, vzniká každému občanovi povinnost uposlechnout výzvy a opustit ohrožený objekt či území. Je nezbytné respektovat instrukce záchranných složek a odpovědných osob. (HZS ČR, 2023)

Povinnosti KŠ obce Horní Lapač:

- Předat rozhodnutí k evakuaci subjektům v obci,
- vydat prostřednictvím místního rozhlasu opakovaně pokyny k přípravě na evakuaci,
- vést evidenci evakuovaných osob,
- mít přehled o osobách, které zůstanou v evakuovaném prostoru,
- organizovat regulaci dopravních prostředků k provedení evakuace, organizovat pořádkovou službu při nastupování a
- určit vedoucí autobusů,
- zajistit pomoc imobilním osobám a postarat se o děti bez dozoru,
- mít přehled o samovolné evakuaci,
- zajistit sběr údajů a vyhodnocení hlášení o postupu evakuace,
- organizovat kontrolu opuštěných prostorů a uzavření budov,
- vést evidenci o ukrytí a zabezpečení osob ponechaných v prostoru (spojení) evakuace,
- vést přehled a označit místa s ponechanými domácími zvířaty,
- v příjmové obci spolupracovat s obecním úřadem při evidenci obyvatel,
- o plněných opatřeních průběžně informovat OPIS IZS a starostu ORP Holešov. (HZS ČR, 2023)

Veřejný pořádek a bezpečnost je zajišťován v součinnosti s Policií ČR v těchto oblastech:

- Uzavření ohroženého prostoru a zamezení vstupu nepovolaným osobám do vymezeného prostoru,
- bezpečnosti, usměrnění dopravy a regulace dopravy samovolné evakuace,
- ochranu a střežení majetku,
- udržení veřejného pořádku a zamezení panice,
- uzavírání určených komunikací,
- evidenci evakuovaných osob a jejich registraci v místě ubytování (v součinnosti s orgány místní samosprávy). (HZS ČR, 2023)

Před opuštěním domu při krátkodobé evakuaci:

- Uhasit otevřený oheň (svíčky, krb, kamna),
- vypnout elektrické a plynové spotřebiče (mimo mrazáků a ledniček),
- vzít si doklady, pravidelně užívané léky, brýle a podobné pomůcky,
- vhodně se obléknout dle ročního období,
- uzavřít okna, uzamknout dům, dostavit se na určené místo shromáždění,

- řídit se pokyny osob, které evakuaci řídí.

V případě, že se budou evakuované osoby krátkou dobu zdržovat u příbuzných nebo známých, sdělí na sebe kontakt evakuačním orgánům. Vracet se do již opuštěných a uzavřených prostor je zakázáno. (HZS ČR, 2023)

Domácí mazlíčci, exotická a ostatní domácí zvířata při evakuaci, která nepotřebují nutně každodenní péči, je třeba zásobit před odchodem krmivem a vodou na delší dobu, případně jim zajistit bezpečný prostor (např. vynesení do vyšších pater, odvozem do náhradních prostor) a ponechat je zavřené doma. Pokud je v krajním případě nezbytné brát domácího mazlíčka (psa, kočku apod.) s sebou, je vhodné je přepravovat v bezpečné pevné přenosné schránce. Majitel je povinen zvířeti zajistit dostatek potravy a vody, případně další potřebné vybavení a je zodpovědný za jeho chování.

Evakuační zavazadlo je jakékoliv zavazadlo (batoh, taška, kufr apod.) s věcmi, které jsou nezbytné pro dočasné opuštění domova na několik dnů i týdnů. Zavazadlo by mělo být označeno jménem a adresou. Při evakuaci, resp. opuštění objektu na kratší dobu (např. nahlášení bomby v objektu, únik plynu nebo jiné NL) lze očekávat návrat během několika hodin, tudíž je evakuační zavazadlo zbytečné.

Evakuační zavazadlo by mělo zejména obsahovat:

- Základní trvanlivé potraviny, nejlépe v konzervách, balený chléb a vodu na 1–3 dny,
- předměty denní potřeby, jídelní misku a příbor,
- osobní doklady, peníze, pojistné smlouvy a cennosti,
- mobilní telefon s nabíječkou nebo přenosné rádio s rezervními bateriemi,
- toaletní a hygienické potřeby,
- pravidelně užívané léky, svítilnu a náhradní baterie,
- náhradní prádlo, oděv, obuv, pláštěnku, spací pytel nebo přikrývku,
- kapesní nůž, zápalky, šití a další drobnosti. (HZS ČR, 2023)

Místo shromažďování, evakuační středisko a přijímací středisko

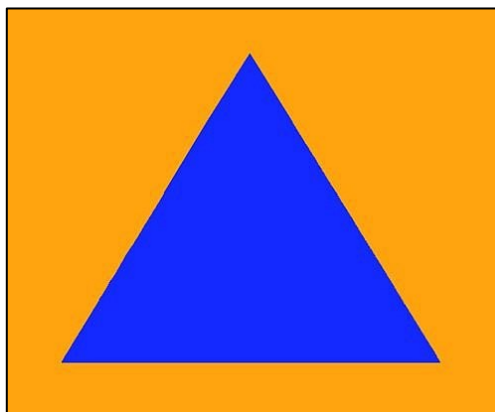
Za organizaci evakuace obyvatelstva v obci odpovídá starostka obce, která organizuje činnost obce v podmínkách nouzového přežití obyvatelstva obce. Evakuace je organizována po dohodě s velitelem zásahu z HZS. (HZS ČR, 2023)

Při přípravě evakuace musí starostka obce nebo velitel zásahu stanovit:

- **Evakuační zónu** vymezující území ohrožené MU, ze kterého je nutné provést evakuaci,
- **evakuační trasu** připravenou na základě aktuální situace k provedení evakuace z evakuační zóny k evakuačnímu středisku,
- **místo shromažďování** určené pro soustředění evakuovaných osob uvnitř nebo vně evakuační zóny, odkud je zajištěno přemístění evakuovaných osob mimo evakuační zónu do evakuačních středisek (výchozí bod na evakuační trase). Místo shromažďování musí disponovat dostatečným prostorem pro shromáždění předpokládaného počtu evakuovaných osob, hygienickým zařízením (WC, koupelna) a ubytovacím materiálem. Chybějící materiál musí být neprodleně doplněn prostřednictvím KRIZKOM ze zásob pro humanitární pomoc. V některých případech může být místo shromažďování totožné s evakuačním střediskem.

Místem shromažďování v obci Horní Lapač je prostor před obecním úřadem. Zde je v souladu s krizovým plánem ORP Holešov zajištěna doprava prostředky EVA autobus, prostředky HZS ZLK a dopravním automobilem JSDHO obce. K přepravě osob do dalších evakuačních středisek budou v případě potřeby využity i další dostupné dopravní prostředky. (HZS ČR, 2011)

„V obci Horní Lapač bude místo v případě evakuace osob zřetelně označeno nápisem „Evakuační středisko a přijímací středisko“ a mezinárodním znakem ochrany obyvatelstva.“ (Hudečková, 2023)

Obrázek 8 – Mezinárodní znak OO (HZS ČR, 2023)

- **přijímací středisko, evakuační středisko a místo nouzového ubytování.**

„V obci Horní Lapač je přijímacím střediskem a evakuačním střediskem, které je současně místem nouzového ubytování určen sál kulturního zařízení s kapacitou 30 osob. Zde je zajištěn příjem evakuovaných osob, jejich přerozdělení do určených (dalších) cílových míst nouzového ubytování a první zdravotnická pomoc.“
(Hudečková, 2023)

Příprava rodiny na MU

Každý obyvatel obce by si měl ve svém zájmu v místě svého bydliště zjistit možná místa nebezpečí (zvýšené riziko vzniku požáru, povodně, havárie v blízkém chemickém provozu podniku apod.) a připravit se na každé z nich. Je vhodné v rodině mluvit (s dětmi) o tom, co dělat v případě vzniklého nebezpečí. Připravit si telefonní čísla a stanovit místa setkání pro případ nutného rozchodu rodiny. Svě děti naučit přivolat pomoc v případě potřeby, a hlavně znát své příjmení, adresu bydliště a číslo telefonu. Velmi malé děti by měly mít u sebe kartičku s osobními údaji a případně dalšími důležitými informacemi o zdravotním stavu. V rámci prevence vzniku požáru je doporučeno instalovat v bytě nebo domě hlásiče požáru. Pro zvládnutí požáru v bytě nebo domě doporučujeme nákup vhodného hasicího přístroje. (HZS ČR, 2023)

Děti při MU

Děti jsou při MU zmatené, nervózní, vystrašené a hledají pomoc u svých rodičů. Nervozita a vystrašenost dospělých se rychle přenáší na děti. Je nutné se rozhodovat klidně a s rozvahou. Jistota se stane jistotou i pro děti. Při ZaLP je vhodné uložit dítěti pro něj splnitelný jednoduchý úkol a učinit jej za něj zodpovědné. Velmi malé děti je vhodné přemístit na bezpečné místo a zabránit jim, aby překážely záchranářům při likvidaci následků MU. (HZS ČR, 2023)

Potraviny a pitná voda

Většina domácností má přiměřené množství potravin připravených a uložených pro běžnou spotřebu. Je však účelné vyčlenit část potravin s delší dobou trvanlivosti pro případ MU. Tyto potraviny by měly být konzumovatelné za studena nebo po jednoduché tepelné úpravě. Zásoba pitné vody je důležitou součástí připravenosti domácnosti na MU. (HZS ČR, 2023)

Domácí lékárnička

Domácí lékárnička je v případě vzniku MU nenahraditelnou součástí domácnosti. Lékárnička by měla mít v domácnosti své stálé místo a měla by být uložena mimo dosah malých dětí. Lékárnička by měla být alespoň 1× za rok doplněna a z lékárničky by měly být vyřazeny léky a prostředky s prošlou záruční dobou použitelnosti.

Doporučený obsah lékárničky:

- Nůžky a zavírací špendlík,
- 3 kusy obvazů, náplast, rychloobvaz, náplast s polštářkem, trojcípý šátek,
- gáza hydrofilní skládaná, pryžové škrtidlo, borová voda pro výplach očí a oční kapky,
- injekční stříkačka k výplachům, dezinfekční roztok a elastické obinadlo,
- resuscitační rouška a pryžové rukavice,
- léky: Paralen, Acylpyrin, živočišné uhlí a další. (HZS ČR, 2023)

5.7 Vzdělávání

Vzdělávání starostů obcí Zlínského kraje je v gesci HZS ZLK, Oddělení ochrany obyvatelstva a krizového řízení. Vzdělávání je v souladu s „Koncepcí vzdělávání v oblasti ochrany obyvatelstva a krizového řízení“ schválenou usnesením vlády ČR č. 580 ze dne 10. července 2017 a „Plánem hlavních úkolů organizačních složek státu v působnosti HZS ČR“.

Fyzická osoba pobývající na území ČR má právo na informace o opatřeních k zabezpečení OO a na poskytnutí instruktáže a školení ke své činnosti při MU. HZS ZLK seznamuje obce a právnické nebo fyzické osoby na jejich žádost s charakterem možného ohrožení, s připravenými krizovými opatřeními a se způsobem jejich provedení. (Vláda ČR, 2013)

„Preventivním opatřením GŘ HZS ČR z roku 2019 bylo vydání informačního letáku o vzniku požáru, které bylo určeno občanům pod názvem „Bezpečnostní desatero“. Leták byl distribuován obcím elektronicky s doporučením rozeslání na e-mailové adresy obyvatel, vyvěšením na nástěnky OÚ a distribucí do poštovních schránek obyvatel obce. Obcí Horní Lapač bylo vyžádáno a do schránek rozdáno 130 kusů.“
(Hudečková, 2023)

„Školení není prováděno v pravidelných intervalech. Zaměstnání tohoto typu je HZS ZLK organizováno zpravidla pro nově zvolené starosty obcí. Školení pro starosty obcí okresu Kroměříž uskutečnilo dne 11. května 2023 v budově KÚ ZLK.“ (Hudečková, 2023)

Tabulka 7 – Obsah vzdělávání starostů obcí ZLK (KÚ ZLK, 2023)

Oblast	Témata	Přednáší
Povinnosti starostů obcí v oblasti KŘ – praxe	<ul style="list-style-type: none"> - Základy krizového řízení - Povinnosti starostů obcí - Praktické příklady činnosti při řešení MU - Dotace pro JSDHO - Pravidla a postupy při obnově území při vzniku MU - Pravidla finančního zabezpečení řešení MU 	KÚ ZLK
IZS – JSDHO	<ul style="list-style-type: none"> - JSDHO (zřízení, akceschopnost) - Pořizování a užívání požární techniky a věcných prostředků pro JSDHO a výjimky z „povinného ručení“ - Služby HZS kraje pro JSDHO - Aktualizace dat o JSDHO - Cvičení a odborná příprava JSDHO - Dotace obcím na akceschopnost JSDHO - IZS (základy, postavení obce a JSDHO) 	HZS ZLK
Spolupráce obcí a HZS ZLK v oblasti OO	<ul style="list-style-type: none"> - Zajištění varování obyvatelstva a způsob vyhlašování požárního poplachu JSDHO - Opravy a modernizace koncových prvků varování (JVSS a sirén) - Zajištění nouzového přežití obyvatelstva, možnosti materiální pomoci při řešení MU - Spolupráce s JSDHO v oblasti OO (školení, výcvik) - Spolupráce při zabezpečení humanitární pomoci - Informace o projektu HZS ZLK v oblasti preventivně výchovné činnosti pro zřizovatele základních škol 	HZS ZLK
Výpadky elektrické energie	<ul style="list-style-type: none"> - Řešení výpadků elektrické energie v praxi 	EON, ČEZ

OÚ seznamuje právnické a fyzické osoby v obci s charakterem možného ohrožení, s připravenými ZaLP a OO. Za tímto účelem organizuje jejich školení. (Česko, 2000)

Na úseku požární ochrany podle § 29 odst. 1, písm. n) požárního zákona č. 133/1985 Sb. organizuje preventivně výchovnou činnost u obyvatel obce. (ČSSR, 1985)

Vzdělávání v systému školství

Obyvatelstvo je v ČR pravidelně vzděláváno v rámci standardního vzdělávacího procesu dle zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Oblast ochrany člověka za MU je součástí rámcových vzdělávacích programů pro předškolní, základní a střední vzdělávání. (Vláda ČR, 2013)

Za vzdělávání žáků základních škol v oblasti OO za běžných rizik a MU je odpovědno Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR (MŠMT). Uvedeným ministerstvem byl dne 4. března 2003 schválen a vydán „Pokyn MŠMT k začlenění tematiky ochrany člověka za MU“ do vzdělávacích programů (č. j. 12 050/03–22). (MŠMT ČR, 2023)

Předpokládané znalosti dětí:

- Znalost telefonních čísel tísňového volání,
- znalost adresy bydliště a kontaktů na osoby blízké,
- znalost nebezpečných míst v obci,
- znalost uniforem bezpečnostních sborů a příslušníků IZS,
- znalost základních pravidel poskytnutí pomoci,
- základní znalost označení chemických látek, výstražných tabulek apod.,
- základní znalost nebezpečnosti zbraní, pyrotechniky, zacházení s ohněm apod.,
- základní znalost nebezpečí provozu vozidel, prudkých řek apod. (MŠMT ČR, 2023)

Dílčí závěr 5. kapitoly

Starostka a orgány obce mají v oblasti KŘ obce jasně definovanou a nezastupitelnou úlohu. Pracoviště KŠ obce a jeho technické vybavení splňuje požadavky na jeho činnost a poskytuje dostatečné zázemí k řešení MU. Koncový prvek varování a místní bezdrátový rozhlas odpovídá požadovanému technickému stavu. JSDHO je plnohodnotně zabezpečena a vycvičena k provedení zásahu s ohledem na její zařazení v rámci hierarchie HZS ČR. Výsledkem analýzy KŘ obce a rešerše povodňového plánu obce lze konstatovat, že orgány obce mají velmi dobré předpoklady k řešení průběhu a následků lokální povodně. V obci jsou přesně definovány prostory a role v komplexu celé evakuační činnosti. Vzdělávání starostů v oblasti KŘ se řídí plánem vzdělávání KÚ ZLK.

6 ŠETŘENÍ PŘIPRAVENOSTI OBČANŮ OBCE NA VZNIK MIMOŘÁDNÉ UDÁLOSTI

Obsahem této kapitoly je vyhodnocení dotazníkového šetření obyvatel obce Horní Lapač. Dotazník byl proveden s cílem získat konkrétní a měřitelná data o povědomí populace obce o řešené problematice a tato následně zahrnout do celkové analýzy.

6.1 Cíle a postup dotazníkového šetření

Ke splnění hlavního cíle práce byla použita kvantitativní metoda místního dotazníkového šetření jako základ k provedení analýzy aktuálního stavu připravenosti obyvatel obce na MU. Současně byla provedena analýza nejkritičtějšího místa v obci – čerpací stanice. Dotazovaný vzorek obyvatel (dále jen respondenti) byl vybrán dle umístění rodinného domu v nejbližším okolí čerpací stanice, kde lze předpokládat přímou souvislost se zasažením domu MU ve spojení s havárií čerpací stanice.

Pro šetření připravenosti občanů obce na vznik MU byl po dohovoru s paní starostkou obce zvolen pracovní název „Dotazník k aktualizaci krizové dokumentace obce Horní Lapač“. Zvolená anonymní písemná dotazníková forma byla vyhodnocena jako nejvhodnější vzhledem ke skladbě obyvatelstva a samotným možnostem provedení s cílem získat pravdivější údaje od občanů obce. Do dotazníku byly přesně formulovány otázky (položky) s variabilitou výběru odpovědi.

Dotazníkem nebyl zkoumán nebo posuzován stupeň vzdělání respondentů a jejich společenské nebo pracovní zařazení, či pohlaví respondentů. Jako jediný relevantní demografický údaj byl zohledněn věk respondenta.

Cíl položení otázky č. 10 ve znění „Je v pracovní době (Po–Pá v době 8–15 hodin) ve vašem domě přítomna dospělá osoba?“, byl v dotazníku vysvětlen a odpověď na ni byla k odpovědi respondentům ponechána jako výsostně dobrovolná vzhledem k citlivosti otázky.

Dotazník byl na žádost a v zájmu starostky obce doplněn o otázku (č. 11) ve znění „Privítali byste vybudování dětské skupiny (alternativa mateřské školy) v naší obci?“ nesouvisející s tématem bakalářské práce. Názor občanů obce je pro obec velmi důležitý z důvodu blížícího se rozhodnutí o zásadní investiční akci zastupitelstvem obce. Otázka byla v práci ponechána, ale nebyla zohledněna ve vyhodnocení.

Získaná data mají pouze informativní charakter pro období sběru dat a jednotlivá zjištění nesmí zavdat komukoliv důvod k neuváženým nesystémovým krokům při vzdělávání obyvatelstva. Jako první byla zvolena funkcionálně psychologická položka k odstranění nežádoucího napětí u respondentů, navození pozitivní atmosféry a nabytí důvěry mezi oběma stranami. Respondent v případě, že je nucen odpovídat na mnoho otázek, které jsou podobného charakteru nebo se týkají stejné problematiky si vytvoří jistý stereotyp v odpovědích. Vhodně formulovanou a do dotazníku vloženou funkcionálně psychologickou položkou odvedeme pozornost respondenta jiným směrem s cílem vrátit jeho pozornost zpět k tématu. (Chráska, 2016)

Respondentům byly současně položeny uzavřené (nestrukturované) dichotomické položky, kde bylo určitým způsobem manipulováno s již navrženými odpověďmi. Kategorizaci otevřených odpovědí by bylo nutné provést kvalifikovaným pracovníkem a bylo by časově velmi náročné. Z uvedeného důvodu bylo provedení nereálné.

Dále byly použity výběrové a výčtové polytomické položky s předpokladem více odpovědí než dvě, kde bylo respondentům předloženo několik odpovědí, z nichž jednu měli vybrat. Závěrem byla použita tzv. škála Likertova typu, jako jedna z metod pedagogického výzkumu s požadavkem vyjádření stupně svého souhlasu, respektive nesouhlasu na hodnotící sedmibodové škále. (Chráska, 2016)

6.2 Provedení a vyhodnocení dotazníkového šetření

Dotazníkové šetření bylo provedeno v obci Horní Lapač ve dnech 4. – 16. 12. 2023.

6.2.1 Praktické provedení šetření v obci

Dotazníky byly doručeny do každé domácnosti ve zvoleném perimetru čerpací stanice. Šetření bylo celkem podrobena 90 obyvatel dospělé populace obce (42,86 %). Dle odborné literatury je průměrná návratnost zhruba v intervalu od 30 % do 60 %. Dotazník (viz příloha P III) byl vrácen 35 oslovenými respondenty (38,9 %).

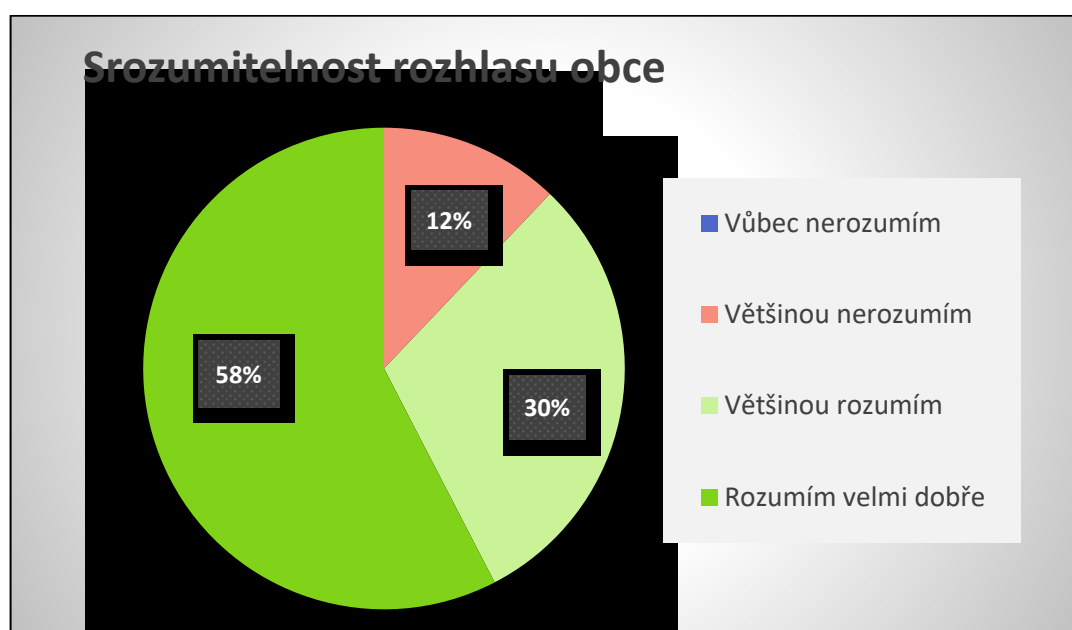
6.2.2 Vyhodnocení

Vyhodnocení výběru bylo provedeno metodou ručního třídění rozdělením dotazníků na hromádky podle třídících znaků s následným spočítáním. Rozdělení a sečtení položek dotazníků bylo nejvhodnější vzhledem k malému množství výběrových souborů. K získání výsledků a jejich následné interpretaci není nutná odborná zkušenost. (Chráska, 2016)

Položky č. 1 a 6 jsou funkcionálně psychologické položky k odstranění nežádoucího napětí u respondentů. Položka č. 1 nevyžaduje hodnocení. Grafické vyjádření položek č. 2 a 8 je použito s cílem lepšího porozumění výsledných dat. Položka č. 10 posloužila k sebeuvědomění si každého obyvatele obce míry jeho ohrožení v případě vzniku MU v souvislosti s havárií čerpací stanice a získání informace pro složky IZS (kolik osob se může nacházet v ohroženém prostoru).

Položka č. 2: Je pro vás rozhlas v obci srozumitelný?

Pro 88 % respondentů je obecní rozhlas srozumitelný.

Obrázek 9 – Srozumitelnost rozhlasu obce (vlastní, 2023)

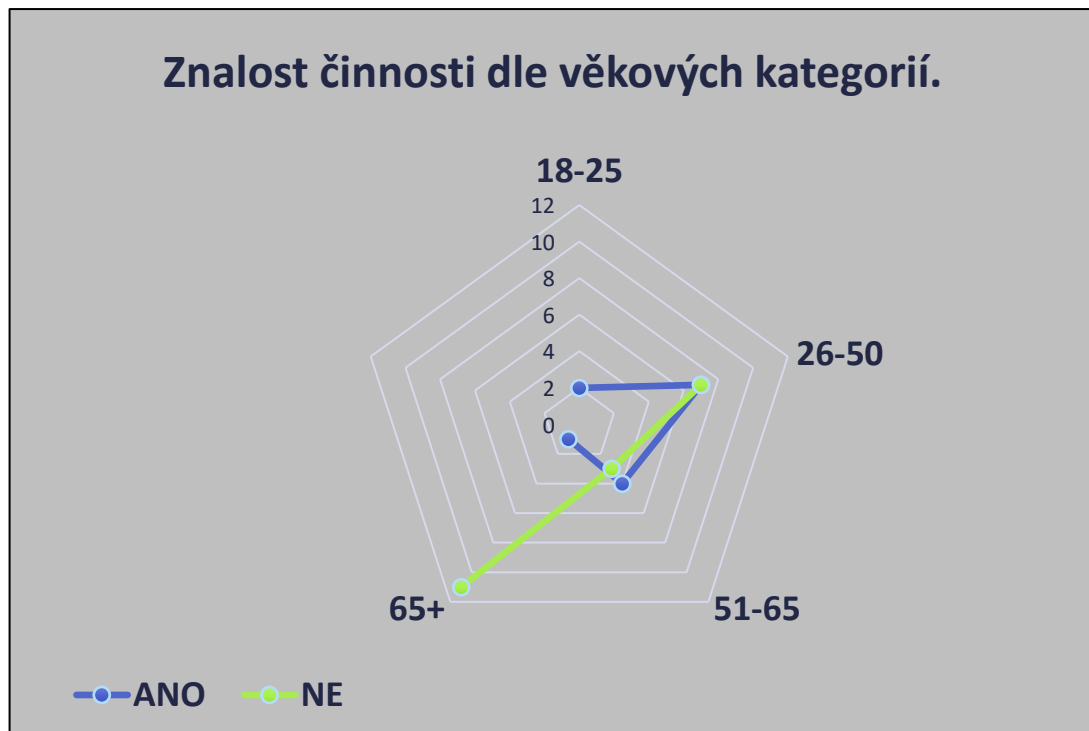
Cílem položek č. 3–5 bylo zjistit prvotní předpokládané chování obyvatelstva v případě vzniku MU.

Položka č. 3: Vzpomenete si na tón varovných signálů – sirény?

Více než 94 % respondentů zná tón varovných sirén a lze předpokládat, že přibližně stejný počet respondentů zná i rozdíl a význam varovných signálů.

Položka č. 4: Víte, co máte dělat v případě vzniku havárie čerpací stanice?

Pouze 40 % respondentů má povědomí, jak se zachovat v případě vzniku MU v podobě havárie čerpací stanice. Otázkou zůstává, jakým rozsahem znalostí např. v oblasti zabezpečení domu, zásad evakuace nebo znalosti místa shromažďování uvedených 40 % respondentů disponuje.

Obrázek 10 – Znalost činnosti dle věkových kategorií (vlastní, 2024)

Dotazníku se zúčastnilo 12 obyvatel starších 65 let z celkového počtu 61 žijících v obci. Nejvýraznější zjištěnou hodnotou je skutečnost, že 11 dotazovaných obyvatel (91,7 %) nad 65 let neví, jak se zachovat v případě vzniku havárie čerpací stanice.

Položka č. 5 a 7:

5/ Vzpomínáte si, jestli jste byl/a někdy poučen/a, jak se chovat v případě havárie čerpací stanice?

7/ Váš věk je?

Respondenti napříč věkovými skupinami nikdy nebyli o uvedené problematice proškoleni, nebo alespoň informováni.

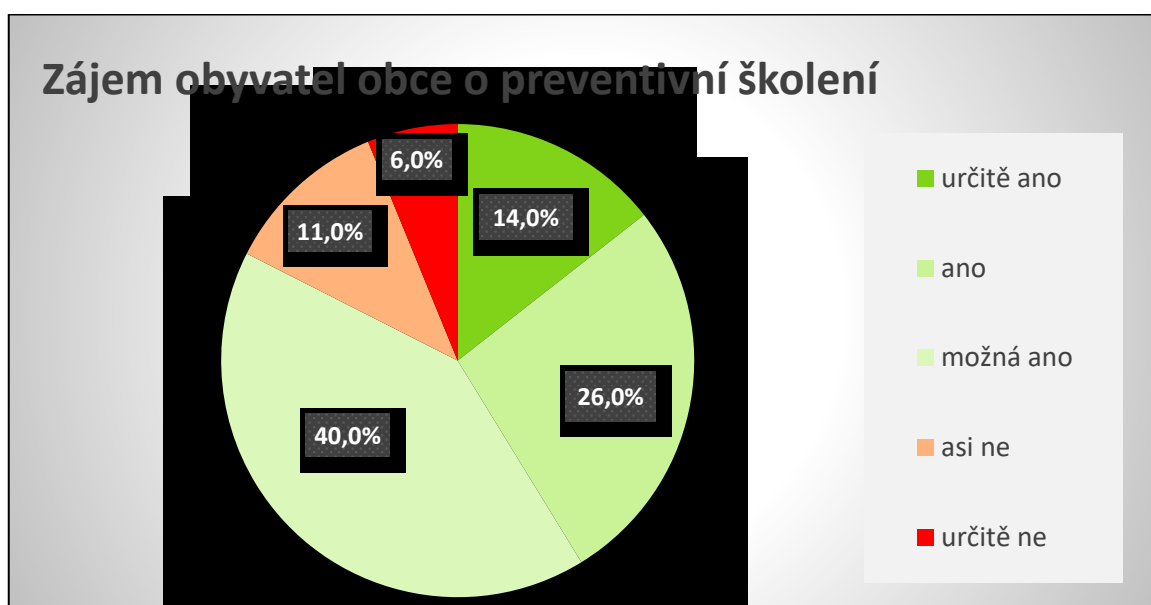

Položka č. 6: Máte důvěru ve starostku obce?

Starostka obce má naprostou důvěru (97 %) dotazovaných občanů obce.

Položka č. 8: Zúčastnil/a byste se prezentace o prevenci pro případ vzniku havárie nebo mimořádné události jako je povodeň, požár, tornádo apod.?

91 % respondentů projevilo zájem o účast na školení o prevenci pro případ vzniku havárie nebo MU jako je povodeň, požár, tornádo či hrozba leteckého útoku apod. Současně občané navrhli svá témata, která je zajímají (hrozba leteckého útoku a havárie čerpací stanice).

Obrázek 11 – Zájem obyvatel o školení pro případ vzniku MU (vlastní, 2023)

Položka č. 9: Myslíte si, že je vzdělávání (školení) obyvatel obce důležité?

Likertovou metodou výzkumu bylo zjištěno, že cca 73 % respondentů více či méně souhlasí s důležitostí nějaké formy vzdělávání či školení ze strany obce pro případ vzniku havárie nebo MU.

Dílčí závěr 6. kapitoly

Již samotné provedení dotazníkového šetření vyvolalo v obci veskrze pozitivní diskuzi a zájem obyvatel o uvedenou problematiku. Ze získaných dat vyplynulo, že starostka obce má naprostou podporu dotazovaného vzorku obyvatel obce ke zvládnání možných MU. Srozumitelnost reprodukováného mluveného hlasu a zřetelnost vysílaných varovných signálů prostřednictvím JSVV (obecní rozhlas) je na odpovídající akustické úrovni.

Respondenti většinou uvedli, že nevědí, jak se zachovat v případě vzniku MU v podobě havárie čerpací stanice a projevíli zájem o „nějakou“ formu školení či prezentaci pro případ možného vzniku MU nebo havárie, kde nejvýraznější skupinou jsou obyvatelé obce nad 65 let. Z odpovědí lze dovodit, že nikdy nikým proškoleni nebyli. Dále bylo zjištěno, že vzdělávání či školení obyvatel ze strany obce pro případ vzniku havárie nebo MU považují respondenti za důležitou.

Výsledky dotazníkového šetření budou předloženy starostce obce.

7 ANALÝZA RIZIK

Cílem této kapitoly je provedení analýzy míst s významným rizikem vzniku MU v obci, a na základě zjištěných informací navrhnout opatření k optimalizaci činnosti orgánů obce v případě vzniku MU. Analýza faktorů možných rizik je pro obec důležitá k zajištění bezpečnosti a prevence vzniku MU.

Na základě zjištěných informací a konzultace problematiky se starostkou obce, bylo konstatováno, že ve správním obvodu obce Horní Lapač se nachází dva objekty (místa), které lze zahrnout do rizikové skupiny pro případ vzniku a řešení následků možné MU:

1. **Vodní tok Žeranovka**
2. **Čerpací stanice pohonných hmot**

Dalšími skutečnostmi, které lze zařadit do skupiny pro případ vzniku a řešení následků možné MU mohou být například:

- Požár,
- výskyt ptačí chřipky,
- havárie vozidla s únikem NL,
- výskyt prasečího moru,
- dlouhodobý výpadek zdroje elektrické energie,
- dlouhodobý výpadek telekomunikační sítě,
- závažná havárie vodovodního řádu,
- kybernetický útok na obecní úřad atd.

7.1 Analýza rizik vodního toku Žeranovka

Analýza rizik vodního toku (potoka) je proces identifikace a hodnocení potenciálních nebezpečí spojených s tokem vody, které mohou mít vliv na okolní oblasti, infrastrukturu nebo životy a majetek lidí. Analýza současně umožňuje efektivní plánování a řízení rizik v dané oblasti. Ve správním obvodu obce Horní Lapač se nepředpokládá povodeň způsobená umělými vlivy jako jsou havárie vodního díla, zemětřesení, letecká katastrofa, válečný konflikt nebo teroristický útok. Lze předpokládat pouze vznik přirozené povodně, která může být ovlivněna mimořádnými příčinami a může být způsobena sesuvem půdy, ucpáním průtočných profilů a propustků, nahromaděním naplavenin v kritických místech nebo nahromaděním ledových ker. (EDPP, 2000)

V obci jsou z historických zkušeností poměrně přesně identifikována rizika, jaká mohou nastat v souvislosti s povodní místního potoka. Rizika jsou detailně popsána v povodňovém plánu obce. Vzhledem k velikosti a maximálnímu průtoku potoka lze předpokládat pouze vyhlížení toku z koryta a zaplavení mj. přilehlých zahrad.

Obrázek 12 – Ohrožené objekty na území obce Horní Lapač (Horní lapač, 2023)

Priority při řešení vývoje MU jsou dány hodnocením rizik, monitoringem stavu potoka po celou dobu vývoje povodňové situace, vyhodnocením předpovědní služby Českého hydrometeorologického ústavu (ČHMÚ) z hlediska pravděpodobnosti eskalace MU a z toho plynoucích následků. Priority určují, na která nebezpečí je třeba se zaměřit nejvíce a co je nejnaléhavěji řešit k minimalizaci rizik a případných dopadů na zdraví, majetek a životy obyvatel obce. Preventivní opatření mohou zahrnovat (např. regulaci zástavby v povodňových oblastech), technická opatření (např. výstavbu ochranných hrází nebo protipovodňových opatření), nebo využití systému varování a evakuace. Rizika je nutno vyhodnocovat v souladu s novými informacemi, změnami v prostředí MU nebo dostupností sofistikovanějších vlastních technických prostředků, případně prostředků jednotek IZS (např. těžká technika, výkonnější čerpadla, člun apod.). Objekty s popisnými čísly 6, 7 a 8 (viz obrázek 11) s 9 stálými obyvateli se nachází na pravém břehu toku Žeranovka (ID toku: 10186347). Uvedené budovy jsou zařazeny mezi ohrožené objekty na základě

zkušeností a skutečného stavu při povodních z minulých let. Dvě osoby žijící v obydlích spadají do rizikové skupiny starší 70 let. Obyvatele objektů je nutno včas informovat (varovat), případně objekty evakuovat. Je nezbytné ze strany starostky obce věnovat obecnou pozornost místní znalosti zdravotního stavu obyvatel žijících v ohrožených objektech povodní, kterou je nutno zohlednit v případě evakuace.

Historickými událostmi bylo opakovaně prokázáno, že starostka obce ve spolupráci s členy povodňové komise obce, příslušníky JSDHO, dobrovolníky obce a jednotkami HZS je schopna identifikovat hrozící nebezpečí, efektivně plánovat a vyhodnocovat hrozby spojené s povodňovou situací. JSDHO disponuje dostatečným vybavením pro prvotní zásah v souvislosti s případným vylitím toku Žeranovka a možným zatopením sklepů v ohrožených objektech.

7.2 Čerpací stanice pohonných hmot

Analýza rizik objektu čerpací stanice provozovatele pana Pavla Červinky byla vypracována na základě hodnocení rizik vzniku havárie, kterou rozumíme ohrožení jakosti povrchových nebo podzemních vod závadnými látkami. Vzhledem k dislokaci a malé návštěvnosti čerpací stanice, ve správním obvodu obce Horní Lapač se nepředpokládá teroristický útok na dotčenou čerpací stanici.

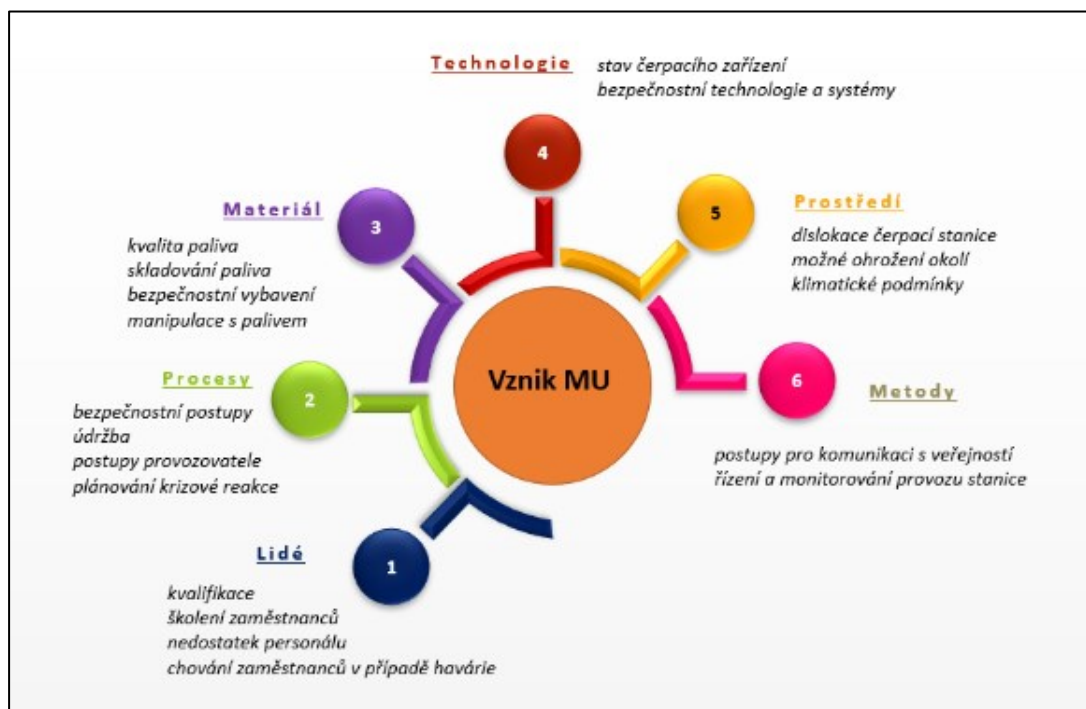
Obrázek 13 – Čerpací stanice (Google maps, 2023)

Čerpací stanice (viz obrázek 12) se nachází na okraji v severovýchodní části obce na pravé straně silnice 3. třídy č. 490 ve směru na Fryšták.

„*Závažnou havárií je mimořádná, částečně nebo zcela neovladatelná, časově a prostorově ohraničená událost, například závažný únik, požár nebo výbuch, která vznikla nebo jejíž vznik bezprostředně hrozí v souvislosti s užíváním objektu nebo zařízení, v němž je nebezpečná látka vyráběna, zpracovávána, používána, přepravována nebo skladována, a vedoucí k vážnému ohrožení nebo k vážnému dopadu na životy a zdraví lidí, hospodářských zvířat a životní prostředí nebo k újmě na majetku.*“ (Česko, 1999)

7.2.1 Identifikace rizik

V prvním kroku analýzy jsou identifikovány rizikové faktory, kterým je čerpací stanice vystavena. Rizika spojená s provozem stanice zahrnují oblasti skladování a manipulace s palivem, bezpečnosti zaměstnanců a zákazníků, životního prostředí a dalších faktorů.

Obrázek 14 – Možné příčiny vzniku MU (ChatGPT, 2023)

Uvedené oblasti a příčiny vzniku MU (viz obrázek 13), byly identifikovány na základě seznámení se s prostorem umístění čerpací stanice, havarijním plánem a rozhovorem s provozovatelem. Definované faktory mohou přispět k havárii čerpací stanice. Jedná se o konkrétní události, chyby nebo nedostatky, které mohou mít vliv na bezpečnost a provoz stanice. Identifikací příčin vzniku MU, jejich předcházení, zlepšováním postupů

a modernizací technického vybavení lze minimalizovat riziko havárie čerpací stanice a zvýšit bezpečnost zaměstnanců, zákazníků a obyvatel v okolí stanice. (EKOBENA, 2023)

Zdrojem rizika (nebezpečím) je podstatná vlastnost NL a možné konkrétní situace, které mohou způsobit závažnou havárii. (Česko, 1999)

Dalšími faktory, které vyžadují spolupráci (informovanost) provozovatele a starostky obce k přijetí adekvátních opatření a řešení následků větší či menší havárie jsou:

- Plánování krizové reakce,
- možná ohrožení okolí,
- postupy pro komunikaci s veřejností a úřady.

V prostředí čerpací stanice mohou vzniknout havárie v manipulačním prostoru, v úložišti nádrží, ale i na technologických rozvodech paliva.

V manipulačním prostoru:

- Porucha výdejní pistole,
- poškození výdejní hadice,
- únik pohonných hmot z výdejního stojanu,
- přeplnění nádrže vozidla,
- poškození nádrže nebo palivové soustavy vozidla,
- poškození stáčecí hadice,
- porušení těsnosti cisternového vozidla nebo stáčecí šachty.

V úložišti nádrží:

- Poškození těsnosti skladovacích nádrží,
- únik pohonných hmot přes potrubí pojistného odvětrání nádrží.

Na technologických rozvodech:

- Porušení těsnosti potrubí, spojů a armatur,
- únik pohonných hmot přes potrubí pojistného odvětrání nádrží. (EKOBENA, 2023)

7.2.2 Skladované nebezpečné látky

V souladu s přílohou č. 1 vodního zákona č. 254/2001 Sb. je stanovena skupina nebezpečných závadných látek, které představují významné riziko pro vodní prostředí a související ekosystémy. (Česko, 2001)

Benzín automobilový – bezolovnaté palivo pro benzínové motory:

Benzíny obsahují:

- Benzín (ropný) primární široká frakce, EINECS265–042–6
- Benzen, EINECS 200–753–7
- Toulén, EINECS 203–625–9
- Xylen, 215–535–7

Látka je zdraví škodlivá a je klasifikována jako karcinogenní a mutagenní se závažnými biologickými účinky a poškozením tvorby krvinek. Páry při vdechování způsobují narkotický účinek až křeče. Způsobují bolest hlavy, žaludeční nevolnost, podráždění očí a dýchacích cest.

Nafta motorová – palivo pro naftové motory:

Motorová nafta obsahuje:

- Petrolej (ropný) hydrogeneračně odsířený, EINECS 265–184–9
- Plynový olej (nespecifikovaný), EINECS 269–822–7

Látka je při vdechování zdraví škodlivá. Při požití a vniknutí do dýchacích cest může způsobit smrt. Látka je toxická pro vodní organismy s dlouhodobými účinky. (EKOBENA, 2023)

Skladovací nádrže

Na čerpací stanici jsou skladovány pohonné hmoty ve skladovacích nádržích s propojením na samoobslužné výdejní stojany, které jsou umístěny pod zastřešením na izolované výdejní ploše. (EKOBENA, 2023)

Skladování hořlavých látek v provozním a prodejním prostoru je omezeno schváleným požárně bezpečnostním řešením dle požárního zákona č. 133/1985 Sb. v platném znění a ČSN 65 0201/2003. Oleje a další provozní kapaliny do vozidel jsou baleny v nerozbitných, spotřebitelských baleních do 10 litrů. Sortiment nepřesahuje objem 1 000 litrů.

Komory nádrže jsou dvouplášťové a jsou opatřeny plovákovými ovladači s vyvedením zvukové a světelné signalizace na pult obsluhy čerpací stanice se signalizací minimální hladiny 5 %, maximální hladiny 95 % objemu jednotlivých komor. Každé stáček potrubí je osazeno automatickým uzávěrem proti přeplnění nádrže „FULL STOP“ (zpětná klapka).

Zvuková a světelná signalizace je spuštěna i při úniku pohonných hmot do mezipláště rozvodových a stáčecích potrubí. Zachycení úkapů nebo úniku NL (pohonných hmot) je zajištěno systémem odvodňovacích žlabů do havarijní jímky o objemu 7 000 litrů. (EKOBEA, 2023)

Tabulka 8 – Kapacita nádrží (Čepro, 2024)

Počet skladovacích nádrží:		1× 60 000 (25+15+12+8)		
Typ skladovacích nádrží:		Podzemní, dvouplášťová		
Pořadové číslo komory	Produkt	Množství (v litrech)		
		Projektované	Maximální	Průměrné
1. komora	Nafta	25 000	23 750	17 750
2. komora	Benzín	15 000	14 250	11 550
3. komora	Benzín	12 000	11 400	7 800
4. komora	Nafta	8 000	7 600	6 000

7.2.3 Opatření provozovatele

Provozovatel je povinen učinit odpovídající opatření k zamezení vniku závadných látek do povrchových a podzemních vod. Manipulace s NL (skladování, zpracování, doprava apod.) musí být zabezpečena tak, aby nedošlo k nežádoucímu úniku NL do okolní svrchní půdy nebo srážkových či odpadních vod. Propojení kanalizace s technologickým vybavením stanice je zakázáno. Podzemní vody musí být nepropustně odděleny od NL umístěných ve skladu těchto látek. Součástí technologického vybavení je soustava sběrných žlabů u výdejní plochy a odpovídající kontrolní systém pro zjišťování úniku NL. (EKOBEA, 2023)

7.2.4 Postup při vzniku havárie

Při vzniku havárie v rámci okamžitých opatření je pracovník čerpací stanice povinen dle svých možností okamžitě zastavit únik NL a odstranit příčinu úniku. V případě nutnosti provést neprodleně opatření k zamezení vniku závadných látek do povrchových nebo podzemních vod a kanalizace za použití havarijní soupravy stanice a tím minimalizovat vzniklé škody.

Obsah havarijní soupravy:

- 1 ks Univerzální sypký sorbent ECO-DRY 3 kg
- 1 ks Lopatka a smetáček
- 1 ks Hydrofobní sorpční nepropustná plachetka 150 × 100 cm
- 10 ks Hydrofobní sorpční rohož 40 × 50 cm

4 ks	Hydrofobní sorpční had plněný drtí
10 ks	Rychlosavá utěrka – skládaná
1 pár	Prstové rukavice
1 ks	Samolepící fólie „Nebezpečný odpad“ 5 cm × 20 cm
1 ks	Pytel na odpad s tkanicí (100 litrů)
1 ks	Kbelík plastový kulatý (10 litrů)

Další povinnosti pracovníka čerpací stanice:

- Ve spolupráci s dopravcem okamžitě ukončit stáčení pohonných hmot,
- zastavit výdej pohonných hmot a vypnout stanici z provozu,
- pokusit se zachytit vytékající NL do záchytných nádob nebo havarijní nádrže,
- zajistit požární bezpečnost, připravit k použití hasící přístroje,
- ohlásit havárii dle plánu vyrozumění (150/112),
- zajistit organizaci zásahu do příjezdu velitele jednotky.

Původce havárie nebo ten, kdo havárii zjistí, je povinen neprodleně činit opatření k odstranění příčin a následků havárie a informovat provozovatele stanice a HZS ČR (č. 150). Pro prvotní ohlášení havárie nebo nebezpečí výbuchu, požáru, hrozící otravě, ekologické katastrofě, vážnému zranění osob apod. HZS a Policii ČR je vhodné využít telefonní čísla tísňového volání. V další fázi se již nedoporučuje používat telefonní čísla tísňového volání a tím je neblokovat pro závažnější případy. (EKOBENA, 2023)

Telefonické hlášení musí obsahovat:

- Jméno a příjmení hlásící osoby a její vztah k havárii,
- místo zasažené havárií, datum a čas zjištění havárie, čas vzniku a příčinu, označení původce havárie,
- projevy havárie (např. viditelné ropné látky, pěna ve vodě, zápach, neobvyklý výtok z kanalizace,
- komu již byla havárie ohlášena,
- bezprostřední opatření, která již byla k odstranění příčin provedena. (EKOBENA, 2023)

Dílčí závěr 7. kapitoly

Na základě provedení analýz rizik obou kritických míst v katastru obce lze konstatovat, že významnějším rizikem z pohledu četnosti vzniku MU je vodní tok Žeranovka. Čerpací

stanice pohonných hmot je vzhledem k technologickému zabezpečení provozu a přijatými opatřeními provozovatele z pohledu četnosti havárie zanedbatelným rizikem.

Uvedené řízení rizik a výsledky předchozí analytické části bakalářské práce se stalo základem pro vypracování návrhu opatření a tím naplnění cílů práce.

8 NÁVRH OPATŘENÍ

Navrhovaná opatření zpracovatelem bakalářské práce byla projednána se starostkou obce k budoucímu řešení.

1. Připravit seznam dobrovolníků a příslušníků JSDHO pro řešení MU dle jejich odborného zaměření (např. elektrikář, bagrista, zámečnick, tesař, sklenář apod.) a seznámit je s jejich možným využitím v rámci dobrovolné výpomoci při řešení MU ve správním obvodu obce.
2. Pravidelně a preventivně aktualizovat analýzu rizik pro případ vzniku MU na vodním toku Žeranovka a ve spolupráci s provozovatelem čerpací stanice pohonných hmot zohledňovat změny v provozu stanice, technologiích a právních předpisech.
3. Zakoupit profesionální zásahové přilby a obuv pro příslušníky JSDHO.
4. Do dokumentace obce zavést „Povodňovou knihu“.
5. Pro případ varování obyvatelstva při MU zakoupit megafon pro zesílení lidského hlasu, který bude vybaven sirénou a záznamovou smyčkou.
6. Na základě výsledku dotazníkového šetření a projeveného zájmu obyvatel obce připravit informativní školení o charakteru možných MU (povodeň, požár, havárie čerpací stanice, tornádo či hrozba leteckého útoku apod.) v katastru obce, ale i mimo něj s cílem informovat obyvatele napříč věkovými skupinami. Dále informovat obyvatele obce o zásadách zabezpečení domu v případě evakuace a s tím související problematikou.
7. Vypracovat alespoň minimální dokumentaci nebo metodické listy pro jednotlivé typové činnosti v případě vzniku MU.
8. Na úseku požární ochrany podle § 29 odst. 1 písm. n zákona č. 133/1985 Sb., organizovat preventivně výchovnou činnost u obyvatel obce.

ZÁVĚR

Jednou z nejdůležitějších součástí minimalizace zranitelnosti lidí a omezení materiálních ztrát je zapojení obyvatel obce do činností pro snižování rizika při vzniku mimořádné události. Starostka obce a příslušníci jednotky sboru dobrovolných hasičů obce (orgány obce) jsou v lepší pozici pro plánování a provádění okamžité záchrany a pomoci v případě angažovanosti a dobré informovanosti obyvatel obce.

Orgány obce v případě řešení mimořádných událostí jsou velmi dobře obeznámeny s možnými nebezpečími a materiálními zdroji na místní úrovni. Z uvedených důvodů jsou orgány obce nejdůležitější složkou při vytváření plánu zvládnutí mimořádných událostí na úrovni obce. Základním předpokladem pro činnost v souvislosti s řešením mimořádných událostí je plně funkční provozovaný jednotný systém varování a vyrozumění v obci a způsob provedení včasného varování ze strany starostky obce nebo příslušníků jednotky sboru dobrovolných hasičů obce.

Všechny operace v krizovém plánu obce s rozšířenou působností Holešov jsou pečlivě plánovány, připravovány, nacvičovány a synchronizovány tak, aby se minimalizoval čas a úsilí nasazených jednotek integrovaného záchranného systému. Krizový plán je konstruován tak, aby pomohl orgánům krizového řízení a jednotek integrovaného záchranného systému identifikovat a eliminovat nebezpečí a rizika vzniklá mimořádnou událostí.

Orgány obce a jednotlivci jednotky sboru dobrovolných hasičů obce by měli být seznámeni s koncepcí krizového plánu na úrovni obce s rozšířenou působností města Holešova a jednotek integrovaného záchranného systému Zlínského kraje, aby pochopili celkovou koncepci zvládnutí mimořádných událostí od nejzávažnějších po události malého rozsahu nebo významu. Zpracovatel se domnívá, že znalost činností a procesů příslušníků jednotky sboru dobrovolných hasičů obce s přesahem do integrovaného záchranného systému obce s rozšířenou působností Holešov a Zlínského kraje napomůžou zvládnutí mimořádných událostí v místních podmínkách katastru obce a okolních obcí v případě nasazení jednotky sboru dobrovolných hasičů obce. Nedílnou součástí každého nasazení orgánů obce a jednotky sboru dobrovolných hasičů obce při řešení mimořádné události je zpětné vyhodnocení činnosti každého jednotlivce a posouzení úrovně technického vybavení jednotky sboru dobrovolných hasičů obce. Závěry vyhodnocení by měly sloužit jako

podklad pro odbornou přípravu orgánů obce a jednotlivců jednotky sboru dobrovolných hasičů obce s cílem budoucího zlepšení jednotlivců a technického vybavení obce.

Vyhodnocení mimořádné události na úrovni obyvatel obce, by mělo být vždy za účasti zástupců všech skupin obyvatelstva. Tím jsou myšleny skupiny žen a mužů v produktivním věku, důchodců, zdravotně postižených, obyvatel z různých částí obce, ať už byli či nebyli přímo postiženi mimořádnou událostí apod. Je velmi důležité zanalyzovat zkušenosti a názory všech skupin obyvatel obce. Pohled na způsob řešení následků mimořádné události může být naprosto odlišný pohledem zdravého muže ve věku např. 35 let a muže nebo ženy v důchodovém věku s omezenou pohyblivostí, případně jinou zdravotní indispozicí.

Výsledkem analýzy rizik vodního toku Žeranovka a čerpací stanice pohonných hmot je zjištění, že orgány obce jsou připraveny na přijetí pragmatických opatření v případě vzniku mimořádné události ve vztahu k analyzovaným, ale i jiným objektům. Současně je nutné konstatovat, že primární odpovědnost za rizika spojená s provozem čerpací stanice nese provozovatel čerpací stanice. Z uvedených důvodů je nezbytná spolupráce představitelů obce, provozovatele čerpací stanice a odborníků na bezpečnost v dané oblasti k minimalizaci vzniku havárie.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Krizová legislativa: soubor zákonů, 2016. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk. ISBN 978-80-7380-627-9.

SADÍLEK, Zdeněk; PÁLKOVÁ, Barbora a KALAMÁR, Štěpán, 2019. *Krizové řízení a Integrovaný záchranný systém*. Praha: Educopress. ISBN 978-80-7408-192-7.

VLÁDA ČR, 2015. *Bezpečnostní strategie České republiky 2015*. PDF. In: Praha: Ministerstvo zahraničních věcí ČR, s. 21–23. ISBN 978-80-7441-005-5. Dostupné z: <https://www.krizport.cz/system/files/files/download/bezpecnostni-strategie-cr-2015.pdf>. [cit. 2023-11-15].

VLÁDA ČR, 2023. *Bezpečnostní strategie České republiky 2023* [PDF]. In: Praha: ©Ministerstvo zahraničních věcí České republiky, ročník 2023 [cit. 2024-01-05]. ISBN 978-80-7441-099-4. Dostupné z: https://mzv.gov.cz/file/5161086/Bezpecnostni_strategie_2023.pdf

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

EKOBENA, 2023. *Havarijní plán: Plán opatření pro případ havárie a ohrožení vod závadnými látkami* [PDF]. Praha, 19 s. [cit. 2024-02-02]. Dostupné z: www.ekobena.cz

KROUPA, Miroslav, 2004. *Chování obyvatelstva v případě havárie s únikem nebezpečných chemických látek* [PDF]. 2004. Ing. Ladislav Středa, CSc., plk. Ing. Dr. Zdeněk Hanuška. Praha: Ministerstvo vnitra – generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, Kloknerova 26 Praha 4, 46 s. [cit. 2023-11-15].

ČESKO, 1999. *Zákon č. 353/1999 Sb., o prevenci závažných havárií způsobených vybranými nebezpečnými chemickými látkami a chemickými přípravky: Zákon o prevenci závažných havárií* [Online]. 1999. Praha [cit. 2023-11-15]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1999-111>

CHRÁSKA, Miroslav, 2016. *Metody pedagogického výzkumu – Základy kvantitativního výzkumu*. 2. aktualizované vydání. Praha: Grada Publishing, a.s. Cover Photo ©. ISBN 978-80-271-9225-0. [cit. 2023-10-10].

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY ČR [MŠMT ČR], 2023. *Pokyn MŠMT k začlenění tematiky ochrany člověka za MU do vzdělávacích programů* [Online]. In: Praha: MŠMT, ročník 2023 [cit. 2023-10-10]. Dostupné z: <https://www.msmt.cz/ministerstvo/pokyn-msmt-k-zacleneni-tematiky-ochrany-cloveka-za-mimoradnych-udalosti-do-vzdelavacich-programu>

VLÁDA ČR, 2013. *Koncepce ochrany obyvatelstva 2020–2030* [PDF]. In: Praha: Ministerstvo vnitra ČR–GŘ HZS ČR, ročník 2013 [cit. 2023-11-27]. Dostupné z: https://www.vlada.cz/assets/ppov/brs/dokumenty/Koncepce-ochrany-obyvatelstva-2020-2030_1_.pdf

HZS ČR, 2011. *Plošná evakuace: Bojový řád jednotek požární ochrany – taktické postupy zásahu* [Online]. 2011. Praha: Ministerstvo vnitra ČR [cit. 2023-11-15]. Dostupné z: <https://www.krizport.cz/aktualni-situace/aktuality/metodika-zpracovani-krizovych-planu-2011>

HZS ČR, 2023. *Evakuace obyvatelstva* [Online]. Praha [cit. 2023-11-28]. Dostupné z: https://www.hzscr.cz/evakuace_obyvatelstva

HZS ČR, 2023. *Rady obyvatelstvu* [Online]. [cit. 2023-11-28]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz>

MOTOROLA, 2023. *DP1400 VHF: Motorola MOTOTRBO™ DP1400 VHF analog* [Online]. [cit. 2023-11-28]. Dostupné z: <https://www.motorola-radiostanice.cz>

ČSSR, 1985. *Zákon České národní rady č. 133/1985 Sb., o požární ochraně* [Online]. In: Praha, ročník 1985, číslo 34 [cit. 2023-11-28].

Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1985-133>

ELEKTRONICKÝ DIGITÁLNÍ POVODŇOVÝ PORTÁL [EDPP], 2000. *Povodňový plán obce Horní Lapač: Charakteristika ohrožených objektů* [Dokument]. 2000. Brno [cit. 2023-10-10]. Dostupné z: <https://www.edpp.cz>

HZS ČR, 2023. *Informace pro občany-varování obyvatelstva* [Online]. Zlín [cit. 2023-10-10]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/informace-pro-informace-pro-obcany-varovani-obyvatelstva>

HUDEČKOVÁ, Jaroslava, 2023. *starostka obce*. Horní Lapač. [ústní sdělení].

HZS ČR, 2017. *Krizový plán ORP Holešov* [Dokument]. 2017. Zlín [cit. 2023-11-15].

ZLÍNSKÝ KRAJ, 2023. *Bezpečnostní rada Zlínského kraje* [Online]. Zlín [cit. 2024-02-09]. Dostupné z: <https://www.zlinskykraj.cz>

MINISTERSTVO VNITRA ČR [MV ČR], 2011. *Metodika zpracování krizových plánů podle § 15–16 nařízení vlády č. 462/2000 Sb., k provedení § 27 odst. 8 a § 28 odst. 5 zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon), ve znění pozdějších předpisů* [Online]. 2011. Praha: Ministerstvo vnitra ČR [cit. 2024-02-02]. MV–76085–1/PO–OKR–2011. Dostupné z: <https://www.krizport.cz/aktualni-situace/aktuality/metodika-zpracovani-krizovych-planu-2011>

ZLÍNSKÝ KRAJ, 2023. *Krizové řízení Zlínského kraje* [Online]. Zlín [cit. 2023-11-28]. Dostupné z: www.zlinskykraj.cz

HORNÍ LAPAČ, 2023. *Historie obce* [Online]. 2023. [cit. 2024-02-09]. Dostupné z: www.hornilapac.cz

HOLEŠOVSKO, 2023. *Mikroregion Holešovsko* [Online]. Holešov [cit. 2024-02-09]. Dostupné z: www.mikroregionholesovsko.cz

GŘ HZS ČR, 2023. *Výchova a vzdělávání obyvatelstva: Linky tísňového volání* [Online]. Praha [cit. 2024-02-09]. Dostupné z:

<https://www.hzscr.cz/clanek/nejcastejsiotazky.aspx?q=Y2hudW09NA%3D%3D>

POLICIE ČR, 2023. *Informace pro osoby zasažené mimořádnou událostí* [Online]. Praha [cit. 2024-02-09]. Dostupné z: www.policie.cz/clanek/informace-pro-osoby-zasazene-mimoradnou-udalosti.aspx

PRINC, Ivan, 2016. *Prevence mimořádných událostí: Vymezení pojmu krizové řízení* [Online]. 2016. Uherské Hradiště [cit. 2023-11-15]. Výukový materiál PPT. Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, Fakulta logistiky a krizového řízení.

ZLÍNSKÝ KRAJ, 2023. *Krizové řízení Zlínského kraje* [Online]. 2023. Zlín [cit. 2023-11-15]. Dostupné z: www.zlinskykraj.cz/krizove-rizeni-zlinskeho-kraje

VLÁDA ČR, 2023. *Bezpečnostní strategie České republiky 2023* [PDF]. In: Praha: ©Ministerstvo zahraničních věcí České republiky, ročník 2023 [cit. 2024-01-05]. ISBN 978-80-7441-099-4.

Dostupné z: https://mzv.gov.cz/file/5161086/Bezpecnostni_strategie_2023.pdf

ČESKO, 2000. *Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů (zákon o IZS)* [Online]. 2000. Praha [cit. 2023-11-15]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-239>

ČESKO, 2000. *Zákon č. 241/2000 Sb., o hospodářských opatřeních pro krizové stavy a změně některých souvisejících zákonů* [Online]. [cit. 2023-11-15]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-241>

o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon) [Online]. 2000. Praha [cit. 2023-11-15]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-240>

ČESKO, 2000. *Zákon č. 128/2000 Sb., zákon o obcích* [Online]. [cit. 2024-03-05]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-128>

ČESKO, 2001. *Zákon č. 254/2001 Sb., Zákon o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon)* [Online]. [cit. 2024-03-13]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2001-254>

VLÁDA ČR, 2015. *Bezpečnostní strategie České republiky 2015* [PDF]. In: Praha: Ministerstvo zahraničních věcí ČR, ročník 2015 [cit. 2023-11-15]. ISBN 978-80-7441-005-5. Dostupné z: <https://www.krizport.cz/system/files/files/download/bezpecnostni-strategie-cr-2015.pdf>

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

BR	Bezpečnostní rada
ČČK	Český červený kříž
ČHMÚ	Český hydrometeorologický ústav
ČR	Česká republika
HZS	Hasičský záchranný sbor
IZS	Integrovaný záchranný systém
JSVV	Jednotný systém vyrozumění a varování
KHS	Krajská hygienická stanice
KOPIS	Krajské operační a informační středisko
KP	Krizový plán
KŘ	Krizové řízení
KŘ PČR	Krajské ředitelství Policie České republiky
KS	Krizový stav
KŠ	Krizový štáb
KÚ	Krajský úřad
KVS	Krajská veterinární stanice
KVV	Krajské vojenské velitelství
MěÚ	Městský úřad
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
MU	Mimořádná událost
MV	Ministerstvo vnitra
NCHL	Nebezpečná chemická látka
NL	Nebezpečná látka
OČMU	Ochrana člověka za mimořádných událostí
OO	Ochrana obyvatelstva

ORP	Obec s rozšířenou působností
OÚ	Obecní úřad
SaP	Síly a prostředky
SPS	Stálá pracovní skupina
ZaLP	Záchranné a likvidační práce
ZLK	Zlínský kraj
ZŠ	Základní škola
ZZS	Zdravotnická záchranná služba

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1 – Správní obvod Holešov (Holešov, 2023)	17
Obrázek 2 – Katastrální území obce Horní Lapač (Horní Lapač, 2023)	18
Obrázek 3 – Všeobecná výstraha (HZS, 2023).....	28
Obrázek 4 – Zkušební signál (HZS, 2023)	28
Obrázek 5 – Požární poplach (HZS, 2023).....	29
Obrázek 6 – Portál intranetu KŘ (HZS ČR, 2017).....	30
Obrázek 7 – Hasičská zbrojnice Horní Lapač (Horní Lapač, 2023).....	34
Obrázek 8 – Mezinárodní znak OO (HZS ČR, 2023).....	40
Obrázek 9 – Srozumitelnost rozhlasu obce (vlastní, 2023)	47
Obrázek 10 – Znalost činnosti dle věkových kategorií (vlastní, 2024)	48
Obrázek 11 – Zájem obyvatel o školení pro případ vzniku MU (vlastní, 2023)	49
Obrázek 12 – Ohrožené objekty na území obce Horní Lapač (Horní lapač, 2023).....	52
Obrázek 13 – Čerpací stanice (Google maps, 2023)	53
Obrázek 14 – Možné příčiny vzniku MU (ChatGPT, 2023)	54
Obrázek 15 – Krizová karta obce, 2019 (OÚ Horní Lapač, 2023).....	73
Obrázek 16 – Krizová karta, list č. 2, 2019 (OÚ Horní Lapač, 2023).....	73

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1 – Skladba obyvatelstva obce (Horní Lapač, 2023).....	19
Tabulka 2 – Bezpečnostní rada KŠ Zlínského kraje (KÚ ZLK, 2023).....	22
Tabulka 3 – Bezpečnostní rada krizového štábu ORP Holešov (Holešov, 2023)	24
Tabulka 4 – Složení stálé pracovní skupiny KŠ ORP Holešov (Holešov, 2023)	24
Tabulka 5 – Technické prostředky pro řešení MU na území obce (HZS ČR, 2017).....	31
Tabulka 6 – Složení povodňové komise obce (Horní Lapač, 2023).....	32
Tabulka 7 – Obsah vzdělávání starostů obcí ZLK (KÚ ZLK, 2023)	43
Tabulka 8 – Kapacita nádrží (Čepro, 2024).....	57

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha I: Krizová karta obce Horní Lapač

Příloha II: Činnost obyvatelstva – sirény

Příloha III: Dotazník k aktualizaci dokumentace krizového řízení obce Horní Lapač

PŘÍLOHA I: KRIZOVÁ KARTA OBCE HORNÍ LAPAČ

KRIZOVÁ KARTA OBCE				Aktualizace: únor 2019							
Obec: HORNÍ LAPAČ				Počet obyvatel: 282							
Základní kontakty											
Subjekt		Příjmení, jméno	Funkce	Telefon							
				pracoviště	mobilní						
Obec	Horní Lapač	HUDEČKOVÁ Jarošava	starostka	577 399 018	739 043 543						
		HOLUBOVÁ Miroslava	místostarostka		775 619 615						
ORP	Holešov	SEIFERT Rudolf	starosta	573 521 200	724 030 893						
		KRAJCAROVÁ Marie	tajemník BR	573 521 254	724 190 786						
Sousední obce	Martinice	FIURÁŠEK Pavel	starosta	573 399 010	603 732 124						
	Žeranovice	VYNUCHAL Antonín	starosta	573 395 964	724 778 317						
	Lukoveček	KOJECKÁ Jarmila	starostka	577 158 397	724 190 300						
Významné objekty	Školská zařízení										
	Základní, mateřská škola	NE	ředitel								
	Sociální zařízení										
	Domov důchodců	NE	ředitel, vedoucí								
	Zdravotnická zařízení										
	Ordinace, lékárna	NE									
	Ostatní infrastruktura										
	Obecní policie	NE, spolupráce s PČR OO Holešov									
	Česká pošta, pobočka	NE									
	Čerpací stanice PHM	ANO, Pavel Červenka tel.									
	Peněžní ústav, bankomat	NE									
	Firma, ZD										
Hasiči	KOPIS Zlín	poruchy siren hlásit na: sireny@zlk.izscr.cz		950 670 222	150, 112						
	JSDH obce	VORÁČEK Josef	velitel jednotky		737 955 421						
		NAVRÁTIL Jiří	starosta SDH			733 232 243					
Krajská hygienická stanice ZLK	oddělení protiepidemické- územní pracoviště KM			573 504 124							
Česká inspekce ŽP- oblastní inspektorát Brno, pobočka Zlín	hlášení havárií				731 405 100						
Krajská veterinární správa ZLK	krizová linka 24h.				720 995 201						
Povodí Moravy	povodňová a havarijní pohotovost			541 211 737							
Tísňové linky											
Hasiči 150	Zdravotnická záchranná služba 155	Policie ČR 158	Evropské číslo tísňového volání 112								
Havarijní služby											
Elektřina 800 22 55 77		Plyn 1239		Voda VaK KM 607 993 244							
Infrastruktura	vybudován	majitel									
Veřejný vodovod	veřejný	VaK a.s. Kroměříž									
Plynofikace	ANĚ	RWE									
Záložní zdroj elektrické energie	NE										
Povodňová komise obce Horní Lapač											
Jméno/ telefon	Jméno/ telefon	Jméno/ telefon	Jméno/ telefon	Jméno/ telefon							
HUDEČKOVÁ Jarošava 739 043 543	HOLUBOVÁ Miroslava 775 619 615	VORÁČEK Josef 737 955 421									
Povodňová komise – ORP HO											
Předseda	SEIFERT Rudolf	MěÚ HO	573 521 200	724 030 893							
Tajemník	VEDROVÁ Hana	MěÚ HO	573 521 401	224 030 891	724 190 786						
Krizový štáb obce – NENÍ zřízen <i>Ing. Marie Krizlová</i>											
<table border="1"> <tr> <td colspan="2">OBEC HORNÍ LAPAČ</td> </tr> <tr> <td>Dobře 17/02/2019</td> <td><i>[Signature]</i></td> </tr> <tr> <td>90-1618A</td> <td><i>[Signature]</i></td> </tr> </table>						OBEC HORNÍ LAPAČ		Dobře 17/02/2019	<i>[Signature]</i>	90-1618A	<i>[Signature]</i>
OBEC HORNÍ LAPAČ											
Dobře 17/02/2019	<i>[Signature]</i>										
90-1618A	<i>[Signature]</i>										

Obrázek 15 – Krizová karta obce, 2019 (OÚ Horní Lapač, 2023)

Rizika v obci (na základě analýzy rizik v ZL kraji)				
Druh rizika	Zdroj rizika	Poznámka		
Průvalová povodeň, vydatné srážky	potok Žeranovka	8 obyvatel, 3 obytné budovy, viz. EDPP		
Epidemie - hromadné nákazy osob				
Epizootie - hromadné nákazy zvířat	LUKROM s.r.o., farma Lechovice	aviární influenza, pásmo dozoru - 10 km		
Epifytie - nákazy polních kultur				
Požár v zástavbě a v průmyslu	ČS PHM,			
Výbuch v zástavbě a v průmyslu	ČS PHM, autoservis, plynofikace v obci	PHM, tech. plyny		
Kontaminace vody a půdy	zemědělská činnost			
Nález nevybuchlé munice				
Únik NCHL při přepravě	silnice č. 490 Holešov- Fryšták			
Závažná nehoda v silniční dopravě				
Závažná nehoda v letecké dopravě				
Objekty s vyšší koncentrací obyvatelstva	fotbalové hřiště, víceúčelové hřiště, kulturní vyletiště			
Extrémní dlouhodobé sucho				
Extrémní vítr				
Výskyt extrémně vysoké teploty				
Dlouhodobá inverzní situace				
Sněhová kalamita, náledí a ledovka, námraza, výskyt extrémně nízké teploty				
Narušení dodávek plynu velkého rozsahu				
Narušení dodávek elektrické energie velkého rozsahu (BLACK-OUT)				
Narušení dodávek ropy a ropných produktů velkého rozsahu				
Narušení dodávek pitné vody velkého rozsahu				
Narušení funkčnosti významných systémů elektronických komunikací				
Narušení dodávek potravin velkého rozsahu				
Migrační vlny velkého rozsahu				
Narušování zákonnosti velkého rozsahu				
Narušení finančního a devizového hospodářství státu velkého rozsahu				
Varování a informování obyvatel obce				
Prostředek	Umístění	Ovládání	Poznámka	
Sirény	NE			
MIS (rozhlas)	- po celém území obce	dálkové	- bezdrátový, vlastník obec	
Náhradní způsoby	- VRZ na technice místní JPO			
Evakuace + nouzové ubytování				
Místo shromáždění	Zajištění dopravy			
prostor před OÚ	spolupráce s ORP, EVA autobus HZS ZLK, DA místní JPO aj.			
Místo nouzového ubytování	Kapacita - počet osob			
sál místní hospody	30 osob			
Možnosti a kapacity pro řešení krizových situací a mimořádných událostí na území obce				
Firma (osoba)	Oblast použití	Kapacita/druh	Telefon	Poznámka
Prodejna potravin	potraviny	prodejna, smíšené zboží		
STAVBY Jaroslav Nedbal	stavební práce	Nákladní automobil TATRA 815	602 521 388	
	zemní a výkopové práce	Nákladní automobil LIAZ 151		
	demoliční práce	Smykový mininakladač 961 UNC		
	nákladní doprava silniční	Kolové rypadlo CASE 988 Traktor/bagr CASE 590 Traktor/bagr CASE 580		
Obec Horní Lapač	mechanizace	drobná mechanizace		
JSDH obce	úkoly PO a OOb	DA-ULIR: Ford, Střikačka motorová přenosná 8	737 955 421	velitel jednotky

Obrázek 16 – Krizová karta, list č. 2, 2019 (OÚ Horní Lapač, 2023)

PŘÍLOHA II: ČINNOST OBYVATELSTVA – SIRÉNY

DOPORUČENÁ ČINNOST PO ODEZNĚNÍ „VŠEOBECNÉ VÝSTRAHY“

Okamžitě se ukryjte – vyhledejte ukrytí v nejbližší vhodné budově, kterou může být úřad, kancelář, obchod, veřejná budova i soukromý dům, a to raději ve vyšších patrech z důvodu ochrany před šířením NL (většina z nich je těžší než vzduch, tj. drží se při zemi). Jestliže cestujete autem a uslyšíte varovný tón sirény, odjeďte směrem od místa MU nebo zaparkujte auto a vyhledejte úkryt ve vyšších patrech nejbližší vhodné budovy.

Zavřete dveře a okna – v budově okamžitě zavřete a utěsněte okna a dveře. Siréna může s velkou pravděpodobností signalizovat únik NL a uzavřením prostoru snížíte pravděpodobnost vlastního zamoření.

Zapněte rádio nebo televizi – informace o tom, co se stalo, proč byla spuštěna siréna a varováno obyvatelstvo a co dělat dále, uslyšíte v mimořádných zpravodajstvích televize či rádia. Tyto informace mohou být sdělovány také obecními rozhlas, elektronickými sirénami, popřípadě megafony záchranných vozidel.

V případě varování o hrozící nebo již nastalé MU se snažte dodržovat následující zásady, které ochrání Vás a Vaše blízké a zároveň pomohou záchranným složkám při zásahu.

Obecné zásady pro případ ohrožení:

- Snažte se vždy jednat v klidu, s rozvahou a bez paniky,
- vždy nejdříve chraňte život a zdraví, teprve potom majetek,
- pomáhejte starým a nemocným lidem, imobilním občanům, dětem, sousedům, svému nejbližšímu okolí,
- nepodceňujte riziko vzniklé situace, dodržujte doporučené pokyny,
- zbytečně netelefonujte, neboť telefonní síť při MU potřebují záchranáři,
- vytvořte prostor pro záchranné síly (např. přeparkováním automobilu na vhodné místo),
- omezte pohyb a cestování v místě vzniku MU,
- dodržujte pokyny získané z oficiálních zdrojů (rozhlas, televize, vyhlášky a nařízení atd.),
- nešířte poplašné a neověřené zprávy,
- v případě hrozící MU, nepožívejte alkohol a léky snižující způsobilost k řízení motorového vozidla,
- nechodte pro děti do školek a škol – učitelé jsou rovněž o vzniklé situaci informováni a provádějí opatření na ochranu dětí,

- dodržujte pokyny orgánů státní správy, samosprávy a záchranných složek,
- upozorněte své sousedy,
- v případě evakuace si připravte potraviny a tekutiny na 3 dny pro každou osobu,
- mějte připraveno teplé oblečení, zavazadlo pro případ evakuace nebo ukrytí,
- proveďte všechny zásady pro opuštění bytu či domu,
- zabezpečte vodu a krmení domácím zvířatům,
- na základě vyžádání záchranných složek a orgánů státní správy a samosprávy poskytněte pomoc pro zabezpečení záchranných opatření,
- pokud uslyšíte sirénu (mimo požární poplach), vyhledejte ihned úkryt v nejbližší budově a věnujte pozornost sdělovacím prostředkům,
- o ukončení MU budete informováni. (HZS, 2023)

V případě nutnosti pomoci, lze na sebe upozornit zavěšením bílého ručníku nebo prostěradlem na kliku domu nebo okna, jakožto znamení pro záchranné složky. (HZS, 2023)

PŘÍLOHA III: DOTAZNÍK K AKTUALIZACI KRIZOVÉ DOKUMENTACE OBCE HORNÍ LPAČ

Vážení spoluobčané,

žádáme Vás o vyplnění anonymního dotazníku ve prospěch zpracování diplomové práce pana Milana Helekala. Závěry dotazníku budou následně zapracovány do dokumentace krizového řízení obce, která je pro nás důležitá.

Odpověď na otázku č.10 je výsostně dobrovolná.

Otázka č.11 – Váš názor k této věci je pro obec důležitý.

Děkujeme za spolupráci - Jaroslava Hudečková - starostka
- Milan Helekal - občan naší obce

Pokyny: Zakroužkujte Vaši odpověď: **Příklad:** ANO   nebo   NE

1/ Jste rodák z Horního Lpače?

ANO

NE

2/ Je pro vás rozhlas v obci srozumitelný?

- a) vůbec nerozumím
- b) většinou nerozumím
- c) většinou rozumím
- d) rozumím velmi dobře

3/ Vzpomenete si na tón varovných signálů – sirény?

ANO

NE

4/ Víte, co máte dělat v případě vzniku havárie čerpací stanice?

ANO

NE

5/ Vzpomínáte si, jestli jste byl/a někdy poučen/a, jak se chovat v případě havárie čerpací stanice?

ANO

NE

6/ Máte důvěru ve starostku obce?

ANO

NE

7/ Váš věk je? (znalost věku respondenta je důležitý v kontextu znalostí problematiky)

- a) 18 – 25
- b) 26 – 50
- c) 51 – 65
- d) starší 65

8/ Zúčastnil/a byste se prezentace o prevenci pro případ vzniku havárie nebo mimořádné události jako je povodeň, požár, tornádo apod.?

- a) určitě ano
  - b) ano
  - c) možná ano
  - d) asi ne
  - e) určitě ne
- jiná odpověď:

Máte-li zájem, navrhněte témata, která Vás zajímají.

-
-

9/ Myslíte si, že je vzdělávání (školení) obyvatel obce důležité (na stupnici 1 – 7)?
naprosto nesouhlasím   1 2 3 4 5 6 7   naprosto souhlasím

10/ Dobrovolná otázka!

Bydlím ve vzdálenosti do 100 m od čerpací stanice.

ANO
NE

Při vzniku havárie čerpací stanice je pro složky integrovaného záchranného systému důležitá informace, kolik osob je v ohroženém prostoru.

Je v pracovní době (Po – Pá v době 8 – 15 hodin) ve vašem domě přítomna dospělá osoba?

- a) ano
  - b) většinou ano
  - c) většinou ne
  - d) ne
- jiná odpověď:

11/ Otázka mimo krizové řízení:

Privítali byste vybudování dětské skupiny (alternativa mateřské školy) v naší obci?

ANO
NE

jiná odpověď:

Vyplněné dotazníky prosím doručte obci jakýmkoliv způsobem do 16. 12. 2023
(vhodit do schránky OÚ, vyfotit a zaslat na messenger obce, e-mailem na adresu starosta@hornilapac.cz)

1/ Jste rodák z Horního Lapače?

ANO	16
NE	19

2/ Je pro vás rozhlas v obci srozumitelný?

a) vůbec nerozumím	0	0 %
b) většinou nerozumím	4	≐ 12 %
c) většinou rozumím	10	≐ 30 %
d) rozumím velmi dobře	19	≐ 58 %
Nevyjádřilo se:	2	

3/ Vzpomenete si na tón varovných signálů – sirény?

ANO	32	≐ 94 %
NE	2	≐ 6 %
Nevyjádřil se:	1	

4/ Víte, co máte dělat v případě vzniku havárie čerpací stanice?

ANO	14
NE	21

5/ Vzpomínáte si, jestli jste byl/a někdy poučen/a, jak se chovat v případě havárie čerpací stanice?

ANO	2
NE	33

6/ Máte důvěru ve starostku obce?

ANO	32	≐ 97 %
NE	1	≐ 3 %
Nevyjádřilo se:	2	

7/ Váš věk je? (znalost věku respondenta je důležitý v kontextu znalostí problematiky)

a) 18–25	2
b) 26–50	14
c) 51–65	7
d) starší 65	12

8/ Zúčastnil/a byste se prezentace o prevenci pro případ vzniku havárie nebo mimořádné události jako je povodeň, požár, tornádo apod.?

- a) určitě ano   5 $\doteq$ 14 %
b) ano   9 $\doteq$ 26 %
c) možná ano   14 $\doteq$ 40 %
d) asi ne   4 $\doteq$ 11 %
e) určitě ne   2 $\doteq$ 6 %
jiná odpověď: 1 (ano, bude-li to v hospodě + pivo)

Máte-li zájem, navrhněte témata, která Vás zajímají.

- „hrozba leteckého útoku“
- „havárie čerpací stanice“

9/ Myslíte si, že je vzdělávání (školení) obyvatel obce důležité (na stupnici 1–7)?

naprosto nesouhlasím 1   2   3   4   5   6   7 naprosto souhlasím
odpovědi: 2   3   4   7   5   4   8

10/ Dobrovolná otázka!

Bydlím ve vzdálenosti do 100 m od čerpací stanice.

ANO   7
NE   25

Poznámka k položce: Při vzniku havárie čerpací stanice je pro složky integrovaného záchranného systému důležitá informace, kolik osob je v ohroženém prostoru.

Je v pracovní době (Po–Pá v době 8–15 hodin) ve vašem domě přítomna dospělá osoba?

- a) ano   6
b) většinou ano   18
c) většinou ne   5
d) ne   5
jiná odpověď: